

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLIII. Vintermaanederne og April 1922.

Frugttræerne har som Følge af den strænge *Frost*, i Forbindelse med Genvæksten i 1921, lidt en Del af Nedfrysning, hvorimod Angrebene af Skurv og Kræft gennemgaaende har vist sig godartede, hvor det ikke drejer sig om Cox's Orange, Transparente blanche og andre meget modtagelige Sorter.

Hindbær-Stængelsygen er udbredt og ondartet paa Fyen, særlig paa stærk og kvælstofrig Jord.

En Del af de nedkulede Køkkenurter er beskadigede af *Frosten*, men navnlig er de paa Friland til Frøavl overvintrede Køkkenurter beskadigede; særlig af Kaalsorterne, Haverøer, Gulerødder og Selleri er en Mængde Arealer, hvor Hypning og Dækning ikke har været tilstrækkelig, ødelagte.

Dompapper har været ualmindelig slemme ved Frugttræerne, *Gulspurve* og *Spurve* ved Frugtbuskene. I Urtehaven har *Grønriser*, *Bogfinker* og *Spurve* afbidt de fremspirende Kimplanter.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Vintermaanederne og April 1922 indkommet 11 Beretninger, hvoraf 7 for Øerne og 4 fra Jylland.

Frugttræer. Som Følge af den varme Sommer 1921 modnede Æbler og Pærer ca. 1 Maaned tidligere end sædvanligt; de har holdt sig godt Vinteren igennem og de sildige Sorter har opnaaet en usædvanlig Velsmag og Sødme (H. Gram).

Paa de forskellige Sorter Frugttræer er der sket en Del *Nedfrysning*, særlig hvor Træerne efter Tørkeperioden begyndte at vokse paany og derefter fik Væksten afsluttet for sent; ved Holbæk venter man saaledes at der i Maj—Juni skal vise sig at være sket stor Skade paa de i Foraaret 1921 plantede Æbletræer (H. Gram). Ogsaa ved Bækkeskov har Æble- og unge Pæretæer lidt en Del af Frost, i Forbindelse med Kræft. Ved Aarhus er der ingen Nedfrysning sket, hvorimod baade Æbler og Pærer ved Brønderslev er stærkt angrebne (A. Jensen, Kay Petersen, P. Jensen).

Frost i Blomstringstiden er mange Steder i Jylland en stor Plage, mod hvilken det anbefales at kalke Træerne — for at holde deres Udvikling tilbage — og i kritiske Nætter at afbrænde smaa Baal af Kartoffeltop, Avner, friske Grene o. a. stærkt rygende Materiale, for derved at frembringe en „Dyne“ der kan holde de laveste Luftlag varme (N. Gram). I fugtig Vejr vil der ikke være saa stor Fare for Nattefrost, hvorfor man allerede om Eftermiddagen med en vis Sikkerhed kan forudsige Nattefrost ved Hjælp af en Fugtighedsmaaler, hvilket dog kræver nogen Tilpasning til de enkelte Egne; om man derimod med Held direkte kan forøge Luftens Fugtighed for at forebygge Frost er mere tvivlsomt.

Paa let sandmuldet Jord ved Frederikssund har Æbler, Pærer og Blommer taalt Vinterens gentagne *Saltvandsoversvømmelser* godt (A. Weber).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) og *Pæreskurv* (*Venturia pirina*) ses kun i ubetydelig Grad paa sidste Aars Skud, og Saarene fra 1920 er som Regel godt lagte; fra Aalborg klages der over at det er umuligt at holde Bonne Louise skurvfri paa den kolde Undergrund (O. Hein).

Kræft (*Nectria ditissima*) viser sig at være forholdsvis godartet efter det tørre Aar; Forholdene kan dog være saa uheldige paa stiv, fugtig eller meget kvælstofrig Jord, at de berygtede Sorter Cox's Orange og Transparente blanche, samt i mindre Grad Cox's Pomona, Graastener, Ildrød Pigeon, Beauty of Bath, Lady Sudeley og Allington Pippin frembyder de for dem sædvanlige stærke Angreb (N. Gram, P. Nygaard, Th. Højer, J. S. Riis). Udsækning af Saarene og paafølgende Behandling med Jod synes at have ført til Helbredelse (O. Hein). Ogsaa en god Straale Blaasten eller Svovlkalk, tildelt efter Vintersprøjtningen, har virket tilfredsstillende, men dog ikke kunnet oprette Forsinkelsen i Vækst; mens Behandlingen er lykkedes paa Cox's Orange, har det ikke været muligt at standse Angrebene paa Transparente blanche paa høj, sydvendt, men svær Lerjord (Kay Petersen).

Frugtbuske. Stikkelsbær, Solbær og Hindbær har ved Frederikssund taalt gentagne *Saltvandsoversvømmelser* i Vinterens Løb (A. Weber).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) er ondartet overalt paa Fyen — særlig nævnes Paragon og Non plus ultra — men værst paa stærk, kvælstofrig Jord (Th. Højer).

Kartofler. Da der i 1921 var saa lidt Kartoffelskimmel, havde Kartofflerne Betingelser for at overvinde godt, og de Beholdninger der fra Efteraaret var godt dækkede med Halm og udluftede før Vinterdækningen — og som har klaret sig for Frosten — er udmærkede; alt tyder paa at man ikke godt kan anvende for meget Halm og for tyndt Jordlag til Kartofflerne om Efteraaret (S. Svendsen). Frosten har i de fleste Egne af Landet beskadiget Kulerne slemt, blandt andet hvor man havde vinterdækket med Kartoffeltoppen, der i Efteraaret var meget frisk, men senere er faldet sammen; i Vardeegnen menes en Femtedel af Kartofflerne at være frosne, og der er her som andre Steder udfoldet en livlig Virksomhed med Frasortering og Opfodring eller Ensilering (kogte eller raa). I tidlige Kartoffler, gemt i Kælder er 4 pCt. af Kartofflerne ødelagt; de frosne Kartoffler findes spredt i Beholdningen, de fleste helt bløde, men nogle blot med ødelagte Knopender eller Knopper, hvilket sættes i Forbindelse med Tvemodenheden (Kay Petersen). Ved Tylstrup har de genvoksede Knolde holdt sig meget godt, og de Kartoffler der i Kulerne laa under det frosne Lag spirede gennemgaaende tilfredsstillende (S. Svendsen).

Tørforraadnelse (*Phytophthora infestans* o. a.) har paa Sorøegnen ødelagt en Del tidlige Havesorter — Webb's, Sharpes Victor og Juli — i Kulerne (H. Gram).

Køkkenurter. *Frosten* har ødelagt en Mængde Grønkaal og navnlig Rosenkaal; Hvidkaalen blev allerede beskadiget ved Novemberfrosten; ogsaa en Del Kruspersille er gaaet tabt; sildigt plantede Jordbær er frosne op. Hvor Kulerne har tilladt Frosten at trænge ind er Rødbeder, Gulerødder, Selleri o. a. Rodurter blevet beskadigede, ellers har de holdt sig tilfredsstillende.

Af Hvid-, Rød- og Spidskaal overvinde til Frøavl paa Blivestedet er de, der naaede at faa dannet Hovede, næsten alle ødelagt, mens de der kun har dannet en god Roset, og er hyppede godt, har klaret sig nogenlunde; de i Kuler overvinde Hovedkaal har overstaet Vinteren godt; af den i Efteraaret udplantede

Kaal -- naar den ikke var dækket og hyppet godt -- saavel som af Majroer og Bortfelderroer er en Mængde ødelagt (H. Gram, J. Johnsen).

Af de paa Voksestedet overvintrede Gulerødder og Selleri maa store Arealer ompløjes eller dog efterplantes, hvor de paa Grund af for ringe Hypning er frosne op; ogsaa Persillerod og Pastinak, der ellers er temmelig uskadte, ses opfrosne (H. Gram).

Løgskimmelen (*Peronospora Schleideni*) og andre Svampe har i saa høj Grad medtaget Beholdningerne af Sætteløg, at Prisen er steget stærkt.

Spinat-Skimmel (*Peronospora farinosa*) optræder ved Taarnby paa et 5000 □-Al. stort Areal under Glas, paa Sorten Victoria; de foraarssaaede Planter er mere angrebne end de efteraarssaaede (A. M. Danvig).

Tomat-Stribesyg (*Bacillus lathyrus*) optræder under Glas i et Erda-Anlæg ved Horsens, hvor den fugtige Luft formentlig fremmer Angrebet, der er kendt paa Stedet fra tidligere Aar.

Andre Planter. Fra alle Kanter af Landet meldes om stærk *Nedfrysning* af udækkede Roser, men det fremhæves flere Steder fra, at de dækkede har klaret sig godt. Ogsaa Naaletræerne -- Sitka-, Nordmaniana- og Rødgran, Taks, Cypres, Cedrus og Chamaecyparis, ja selv den ellers saa modstandsdygtige Thuja occidentalis, er mere eller mindre beskadigede af Frost og Blæst; flere af de andre Stedsegrønne, Prunus laurocerasus, Aucuba, Mahonia og Vedbend har faaet Blade og Spidser betydeligt svedne; af Smaaplanterne er bl. a. Stedmoder- og Forglem-migej flere Steder ødelagt (Alfr. Jensen, N. Hansen, A. M. Danvig, H. Gram).

I den kommunale Planteskole paa Frederiksberg, ligesom paa Gader og Veje, findes paa Elm, Lind o. a. store Grene som tilsyneladende er dræbt af *Cinnobersvampen* (*Nectria cinnabarina*), vel nok paa Grund af Infektion i Beskæringssaar og Stabbe, hvorfra Svampen vokser ind i det friske Træ (M. Gram).

Lyngby, 5. Maj 1922.

Ernst Gram.

Frugttræer. Æbletræerne er rundt omkring mere eller mindre tæt besat med *Bladlusæg* (Niels Gram, Hans Gram) -- ved Tystofte er Lusene allerede fremme -- og Bladloppeæg (Hans Gram). Næsten overalt i Sorøegnen er der usædvanlig mange *Komma-Skjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*) særlig paa Espaliertræer, men ogsaa paa de fritstaaende Æbletræer og navnlig paa svagtvoksende og saadanne, som har haft det for tørt sidste Sommer (Hans Gram).

Ved Aarhus er der iagttaget enkelte udhulede Knopper med Larver af *Den røde Knopvikler* (*Olethreutes occellana*) (Kay Petersen).

Mideæg (*Paratetranychus pilosus*) ses overalt paa Æbletræerne.

Dompapper (*Fringilla pyrrhula*) har været talrigt paa Færde og piller Knopperne af Frugttræerne, særlig er det gaaet ud over Kirsebær-, Mirabel- og Blommetræerne, paa sine Steder ogsaa over Pæretræerne.

Frugtbuske. *Mideknopper* paa Solbær, forarsaget af *Solbær-Galmiden* (*Eriophyes ribis*) ses almindeligt rundt omkring. Fra Oringe hedder det herom: en ældre, større Plantning, hvor regelmæssig Afpilning af de angrebne Knopper ikke har kunnet gennemføres, er meget angrebet, og Angrebet stiger Aar for Aar; et mindre Stykke, hvor Knopperne er afpillet, er derimod kun ubetydelig angrebet (N. Hansen). Ved Aarhus blev de syge Buske i Haverne paa adskillige samlede Tdr. Ld. skaaret ned i Foraaret 1921; Genvæksten fra i Fjor Sommer er her sund, hvorimod der er svage Mideangreb paa mange af de øvrige Buske, som i 1921 var sunde. Disse bekæmpes nu ved Afskæring af de enkelte, smittede Grene (Kay Petersen).

Fugle har rundt omkring optraadt ondartet paa Frugtbuskene. Paa Giesegaard kom der pludselig, da Vinteren i Januar blev stræng, en Flok *Gulspurve* (*Emberiza citrinella*) ind i Haven og angreb Ribs- og Stikkelsbærbuskene; heldigvis var Buskene beskaaret, saa der straks kunde trækkes sorte Traade over dem, hvilket standsede Angrebet (J. S. Riis). *Spurve* (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) har Vinteren igennem, mange Steder allerede fra Efteraaret, piller Knopperne af Ribs-, Solbær- og Stikkelsbærbuske, særlig de førstnævnte. Fra Brønderslev hedder det, at Overtrækning med sort Traad, derimod ikke hvid, hjælper (P. Jensen). Fra Sorø skrives derimod, at hverken Spurve eller Bogfinker synes at have gjort nævneværdig Skade i Aar (Hans Gram).

Mideknopper paa Hassel, forarsaget af *Hassel-Galmiden* (*Eriophyes avellanae*) er iagttaget flere Steder. Ved Bækkeskov synes Angrebet at brede sig Aar for Aar, ikke alene i Haver, men ogsaa i Skov og Hegn (Alfr. Jensen). Ved Sorø synes de ikke at være særlig talrige i Aar; paa Cosford og tidlig, hvid Lambert er der dog en Del (Hans Gram).

Urtehaven. *Jordløpper* (*Phyllotreta nemorum*?) var i Slutningen af Maaneden ved Odense meget slemme ved de fremspirende Majroe-Frøplanter (J. Johnsen). Paa Giesegaard findes der mange udvoksede *Knoporme* (*Agrotis segetum*) i Jorden. Ved Aarhus fandtes der i Slutningen af Maaneden *Løgfluelarver* (*Hylemyia antiqua*) i „upudsede“ Løg (Kay Petersen). I Raarup har Larven af *Have-Haarmyggen* (*Bibio hortulanus*) gjort en Del Skade i en Mistbænk.

Forskellige *Fugle* har været slemme flere Steder. Ved Vordingborg afbed *Grønirisker* (*Fringilla chloris*) og *Bogfinker* (*Fr. coelebs*) Kimbladene paa de ganske spæde Kaalplanter. Tilstrækkelig tæt Traadnet, anbragt lidt over Bedene, beskytter godt; men da Angrebet kun varer faa Dage, kan Bedene ogsaa uden Skade belægges med Rørvæv, der fjernes, saasnart Spiringen har fundet Sted (N. Hansen). *Spurve* (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) afpillede ved Kastrup Toppen af de frembrydende Ærtespirer (Alfr. Danvig). Ved Odense pillede og skrabede de det meste op af Græsfrø, saaet i Marts paa en Græsplæne (J. Johnsen).

Muldvarpe (*Talpa europaea*) har ved Brønderslev været ualmindelig slemme i Mistbænkene og har ødelagt mange Planter; hverken Fælder eller Svovlkulstof har hjulpet (P. Jensen).

I flere Læplantninger ved Aalborg har *Harer* (*Lepus europaeus*) beskadiget Seljerøn ved at bide i Spidserne af Skuddene og gnave Barken af de unge Stammer (O. Hein). Fra Fyn omtales et Tilfælde hvor der i Februar blev ødelagt flere Hundrede unge Træer, mest Cox's Orange plantet for 1–5 Aar siden (Th. Højer).

Paa Prydplanter er bl. a. iagttaget: *Barklus* (*Chermes piceae*) paa Ædelgran (Frederiksdal), *Komma-Skjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*) paa Sorbus aucuparia (Frederiksberg), *Minérfluelarver* (*Phytomyza affinis*) paa Cineraria hybrida (Oringe).

København, d. 5. Maj 1922.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLIV. Maj 1922.

Frugttræernes Blomstring har taget lidt Skade ved Maj Maanedes *Storme* og *Nattekulde*, men har iøvrigt været yderst rigelig og er foregaaet under gode Betingelser; en Del Kviste viser sig nu at være frosne ned i den strenge Vinter.

Der har vist sig at være meget stor Forskel paa Brombær- og Hindbærsorternes Haardførhed.

Larven af *Den røde Knopvikler* har vist sig i usædvanlig stor Mængde paa Æbletræer.

Frostmaalerlarver har været ret talrigt paa Færde.

Larven af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* har stedvis afribbet Stikkelsbærbuske.

Paa Mors har *Stikkelsbær-Maalerens* Larve gjort ikke ringe Skade.

Jordlopper har været talrigt paa Færde og mange Steder ødelagt Kaal, Radiser og Majroer.

Bladrandbillen har flere Steder hæmmet Væksten af Ærterne.

Forskellige *Fugle* har fortsat deres ødelæggende Angreb i Frugttræer, Frugtbuske og Urtehaven; i den sidste har *Solsorter*, *Spurve*, *Duer* og fremfor alt *Irsker* huseret slemt, de sidstnævnte i Kaal- og Radisebede.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Maj Maaned 1922 indkommet 15 Beretninger, hvoraf 10 fra Øerne og 5 fra Jylland.

Frugtræer. Fra de fleste Egne meldes om en sen – 3–5 Uger forsinket – men meget rigelig Blomstring under overordentlig gode Betingelser og uden at der er iagttaget Sygdomsangreb; det fremhæves fra flere Steder, at selv Graastener nu har forvundet det ødelæggende Skurvangreb i 1920. Dog bemærkes fra Aarhus og Bonnet, at *Stormen* 27.–28. Maj har generet nogle Æblesorters Blomstring, og at Storm og Nattekulde først i Maj har ødelagt nogle Pære-Blomsterskud ved Aarhus og Aalborg.

Nedfrysning af sidste Sommers Kviste, saavel som af 2–3 Aar gamle Grene der er svækkede ved Skurvangreb, begynder nu ved den indtrædende Varme at vise sig, saaledes ret almindeligt paa Signe Tillisch, Cox's Orange, Alexander, Cox's Pomona, Vinter-Guldpearmain samt paa nogle Pæresorter – men iøvrigt er det endnu vel tidligt at fælde en endelig Dom over Frostskaens Udstrækning (H. Gram).

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) saas ved Sorø i de sidste Dage af Maj paa Signe Tillisch og Bismarck, hos den første Sort særlig paa Skud, der fremkommer paa Kviste, som var angrebne af Skurv i Fjor; noget lignende er set paa Cox's Orange andet Steds (H. Gram).

Kræft (*Nectria galligena*) har i en Plantage paa Faaborgegnen, paa stærkt leret Jord hvor der i mange Aar har været dyrket Kartoffler, angrebet, og til Dels dræbt, mange Træer, bl. a. af Sorten Cox's Pomona (Th. Højer).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) omtales kun fra Aarhus og Bonnet.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) er ogsaa meget godartet; en blomstrende Prunusart og nogle Syltekirsebærtræer (Van der Natte og Skyggemørel?) nævnes særligt.

Fersken-Blæresyge (*Taphrina deformans*) har ved Bækkeskov angrebet Fersken paa Sydmur stærkt.

Frugtbuske. Fra Hammel og Sorø meddeles det, at *Frostens* Virkning paa Hindbær og Brombær nu bliver tydelig; ved Sorø er af Hindbær Marlborough og Superlativ, af Brombær Majestæt og *R. laciniata*, samt af Brombæragtige Hindbær Shaffers Colossal og Tyler, ikke beskadigede; Hindbærsorterne Fajstrup og Harzjuvel og Brombærrene Lawton og Rathbun er noget beskadigede; Lucretia og Armenisk Brombær, Japansk Vinbær (*R. phoenicolasius*) og Loganbær er stærkt beskadigede; Hindbærret Fürst Anatole Gagarin og Wilsons tidligere Brombær er nedfrosne helt til Jordoverfladen (H. Gram).

Stikkelsbærskaalrust (*Puccinia Pringsheimiana*) er i de sidste Dage af Maj bemærket ved Aalborg og Hammel, og i stærkere Grad ved Varde.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) har ved Hammel, Vejen og Odense vist sig i den sidste Del af Maaned. I Ferring ved Lemvig, hvor man havde haft Lejlighed til at konstatere Nabosmitten er i Aar alle Haver blevet sprøjtet (P. Lind).

Køkkenurter. **Kimskimmel** (*Pythium bryanum*) har ved Aarhus angrebet 5 pCt. af Blomkaal-, Rødkaal- og Hvidkaalsplanter fra Drivbænk (Kay Petersen).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) har ved Odense ødelagt et helt Parti Rødkaalsplanter.

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) har paa lavtliggende Mosejord ved Husum dræbt praktisk talt alle Jordbærplanterne i en Plantning fra Foraaret 1921 (A. M. Danvig).

Stribesyge (*Bacillus lathyri*) paa Kartoffler og Tomat i Bænk er iagttaget i betydelig Grad ved Vejle og paa Stevns; Sygdommen synes at overvinde i Jorden og at fremmes af den fugtige Luft i Bænkene (A. M. Danvig).

Agurker i Hus er i et Par Tilfælde paa Amager pludseligt visnede som Følge af en *Bakteriose*, formentlig forværet ved at der ikke er ventileret omhyggeligt nok, hvilket er des vigtigere jo tættere Huset er, saaledes i de med store Raaglasflader dækkede Huse (A. M. Danvig).

Gulerodssvamp (*Phoma Rostrupi*) har ved Odense dræbt enkelte Gulerødder til Frø og af Rodpersille til Frø er en Del ødelagt ved at Toppen er raadnet (J. Johnsen).

Andre Planter. *Frostskaden* er blevet iøjnefaldende ved Løvspring; til de i forrige Oversigt nævnte føjes fra Jernved ved Ribe Lind, Birk, Vin, samt mange Prydbuske og Stauder (P. Nygaard).

Blærerust (*Cronartium ribicola*) iagttoges ved Aalborg paa en mandshøj Weymouthsfyr, der havde faaet Stammen og alle Grenene misdannet som Følge af Angrebet; den 22. Maj var Sporespredningen i fuld Gang (O. Hein).

Drueskimmel (*Botrytis* sp.) har ved Lyngby og Gentofte i flere Haver angrebet *Paeonia chinensis* (A. Weber).

Lyngby, 6. Juni 1922.

Ernst Gram.

Frugttræer. *Bladlopper* (*Psylla mali*) synes ikke at have gjort større Skade — Iagttagelser angaaende disses Optræden foreligger kun fra Lyngby, Charlottenlund, Sorø og Aarhus; ved Lyngby og Sorø, hvor de har været ret talrigt til Stede, har Angrebet tilsyneladende været uden nævneværdig Betydning. *Bladlus* (*Aphider*) har været meget sparsomt til Stede; i en ung Frugtplantage i Københavns Omegn, hvor der var mange Æg paa Grenene, var der selv paa usprøjtede Træer meget faa Lus (*Aphis pomi*). Rimeligvis har Nattekulden i Klækningsstiden været medvirkende Aarsag hertil. En lignende Iagttagelse foreligger fra Vejleegnen: *Bladlusene* var begyndt at huse sig i de under Udfoldning værende Knopper, men synes at være forsvundet igen; ogsaa her tænker man sig Kulden som Aarsag (Gartnertidende S. 223). Fra Bækkeskov hedder det derimod, at *Bladlus* i Slutningen af Maanedene i den stærke Tørke begynder at blive generende for Æbletræerne (Alf. Jensen).

Barkgnav paa Æbletræer, foraarsaget af en *Øresnudebille* (*Otiorrhynchus picipes*), er iagttaget ved Bjedstrup, og ved Lyngby paa Mirabelle.

Larver af *Knopviklere* (særlig *Olethreutes ocellanae*) har vist sig i usædvanlig stor Mængde og har ødelagt en Del Knopper, Blomster og Blade paa Æbletræerne. *Frostmaalerlarver* (*Cheimatobia boreata* og *C. brumata*) har flere Steder været ret talrigt paa Færde; deres Gnav ses rundt omkring paa Æbletræer; ved Aarhus blev 40 pCt. af Æble-Okulanter ødelagt ved, at Ædelknoppen blev ædt under Løvspringet (Kay Petersen). Ved Skjelskør slog en Sprøjtning med Tobaksekstraktopløsning (0,3 pCt. Nikotinindhold) d. 24. Maj praktisk talt alle Larverne ihjel, medens to tidligere Sprøjtninger med en daarlig Ekstrakt ingen Virkning havde.

Dompapper (*Fringilla pyrrhula*) og *Spurve* (*Passer domesticus* og *P. montanus*) har flere Steder, særlig i Nærheden af Skov, hakket Knopperne af Kirsebær- og Blommetræer. Fra Giesegaard skrives dog, at deres Angreb paa Grund af den rige Blomstring ingen Betydning faar (I. S. Riis). Paa Bornholm har de førstnævnte adskillige Steder tyndet Knopperne stærkt ud; i een Have gik det særlig ud over Svedskeblommetræerne: paa to Timer rensede de saaledes næsten helt et 15-aarigt Træ for Blomsterknopper (H. Nielsen).

Harer (*Lepus europaeus*) har paa Bornholm paa Grund af den usædvanlig haarde Vinter med et mange Steder meterhøjt Snelag gaaet ind i Frugthaverne og ødelagt mange Æble- og Pæretræer, dels ved at afgnave Blad- og Blomsterknopper, dels ved at afbarke den Del af Trækronen, der ragede op af Sneen. Hvor Sneen ikke hindrede det, har de afgnavet Barken paa unge Træer nede ved Roden (H. Nielsen).

Frugtbuske. Røde, buklede Blade paa Ribs, foraarsaget af *Bladlus* (*Myzus ribis*), ses mange Steder i stor Mængde.

Angreb af »*Stikkelbærorme*«, Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* (*Nematus ribesii*) er iagttaget ved Skjelskør (d. 20. Maj), Lyngby og i Nakskovvegnen. Førstnævnte Sted blev alle Larverne dræbt ved Sprøjtning med 0,2 pCt. Tobaksekstraktopløsning. Ved Lyngby var der stærkt Angreb paa gule Sorter, medens grønne Sorter ved Siden af gik fri (H. Øhlens). I en enkelt Have ved Nakskov blev alle Sorter næsten raseret (P. Henriksen).

Paa Mors er Stikkelsbærbuskene mange Steder næsten helt afbladede af Larven af *Stikkelsbær-Maaleren* (*Abraxas grossulariata*); nogle unge Buske, af hvilke Larverne i Fjor blev afsamlet, er i Aar endnu ikke angrebet (G. Th. Gravesen).

Ved Skjelskør har *Frostmaalerlarver* (*Cheimatobia boreata* og *C. brumata*) optraadt paa Solbærbuske fra Begyndelsen af Maanedene; det er særlig *C. brumata*, som kommer senest frem, der gør Skade her: een Larve kan ødelægge 15–20 Blomster paa en Dag.

Ved Tystofte og paa Bækkeskov er der en Del Angreb paa Stikkelsbær af *Stikkelsbærmider* (*Bryobia ribis*), som svækker Buskene i ret høj Grad. Angreb af *Solbærmider* (*Eriophyes ribis*) ses rundt omkring. Fra Aarhus skrives: »paa Genvæksten af de i Fjor nedskaaene Buske — altsaa 1. Aars Grene — har der nu vist sig enkelte Mideknopper nederst paa Grenene (se Oversigten fra April). De bliver afpillet, thi det kan jo ikke nytte hvert Aar at skære Buskene ned« (Kay Petersen).

Mideknopper paa Hassel, foraarsaget af *Hasselmiden* (*Eriophyes avellanae*) ses almindeligt.

Urtehaven. I Københavns Omegn optræder *Jordbærviklerens* Larve (*Acalla comariana*) meget almindelig særlig paa ældre Jordbærplanter; den spinder Blade og Blomster sammen og gnaver af disse. Da Vikleren optræder med flere Generationer, bør man, i hvert Tilfælde paa mindre Arealer, hvor det kan gennemføres, klippe de sammenspundne Dele af og brænde dem, medens Larverne er til Stede.

Springhaler (*Sminthurus* sp.) har ved Jernved og Lyngby bearbejdet Agurkerne stærkt, sidstnævnte Sted ogsaa Bønner og andre Kimplanter op til Agurkebedene.

Jordlopper (*Phyllotreta*-Arter) har været meget talrigt paa Færde rundt omkring og har mange Steder ødelagt de i det kolde tørre Vejr langsomt voksende Kaal, Radiser og Majroer. Ved Sorø har man paa Frilandsbede med godt Resultat udstrøet Tobakssmuld.

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) har ved Odense og Sorø ødelagt Knopperne paa Majroer til Frøavl; sidstnævnte Sted er det ogsaa gaaet ud over Kaal og Radiser.

Bladrandbiller (*Sitona lineata*) har optraadt rundt omkring og flere Steder (Bernstof, Bækkeskov, Sorø) hæmmet Væksten stærkt af de unge Ærteplanter, der paa Grund af Kulden voksede langsomt. Sidstnævnte Sted er de unge Valske Bønner, som dog ellers voksede ganske godt til, ogsaa blevet slemt medtaget af dem (Hans Gram).

Angreb af *Tusindben* (*Blanjulus guttulatus*), som man de foregaaende Aar har klaget stærkt over fra Aalborg, synes at være ophørt, efter at Haverne (Kolonihaver paa lavt liggende Jord) har faaet tilført Kalk i ret store Mængder (O. Hein).

Fugle har optraadt ret ondartet: *Solsorten* (*Turdus merula*) har tidligt om Morgenen rykket Ærter op

„bagefter undersøger den Jorden, muligvis for at finde Larver“ (O. Hein). I Handelsgartnerier paa Amager har *Spurve* (*Passer domesticus*?) afhakket de unge Ærteskud, og *Duer* (*Columba livia*) har samme Sted spist de spirende Frø; hvor Spirerne er godt rodfæstede, før Duerne fjærner Ærterne, kan de godt vokse videre, men Planterne svækkes naturligvis herved (Alfred Danvig). *Irisker* (*Fringilla cannabina* og rimeligvis *F. chloris*) har ved Glostrup, Aarhus og Aalborg raseret Kaal- og Radisebede. Ved Aarhus var saaledes d. 28. Maj 99 pCt. af Kaalkimplanter ædt; „spildte, hvide Stængler ligger strøet henad Rækkerne“ (Kay Petersen).

Paa *Prydplanter* er bl. a. iagttaget: paa Rose *Skjoldlus* (*Aspidiotus rosae*) (Troense), paa Syren Gnav af *Otiorrhynchus* sp. (Aabyhøj), paa Chrysanthemum Minéring af Larven af *Chrysanthemumfluen* (*Phytomyza affinis*).

København, d. 5. Juni 1922.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLV. Juni 1922.

Af *Æblemeldug* ses enkelte ondartede og nogle spredte, svagere Angreb. Vintersprøjtning har virket tilfredsstillende og det samme gælder Sommersprøjtning med $\frac{1}{2}$ pCt. Formalin.

Stikkelbærræberen er som Regel ikke ondartet, hvor Buskene staar frit og holdes udtyndede og vintersprøjtede. Vintersprøjtning med Svovlkalk 1:12, Defensolat 1:4 eller 4 pCt. Blaasten har holdt Buskene sunde.

Blomme-Bladhvepsens Larve er optraadt i stor Mængde i Blomme og Pære og har gjort megen Skade.

Pære-Galmyggens Larve har flere Steder ødelagt Pærene.

Larven af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* har været paa Færde rundt omkring og afbladet Stikkelsbærbuske, hvor man ikke straks har været parat med Sprøjtning.

Hindbær-Snudebillen har ødelagt en Mængde Jordbærblomster.

Jordbær-Viklerens Larve har i Københavns Omegn været overordentlig talrigt paa Færde.

Kaalfluellarven har rundt omkring gjort stor Skade i Kaal, særlig Blomkaal.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juni Maaned 1922 indkommet 19 Beretninger, hvoraf 11 fra Øerne og 8 fra Jylland.

Frugttræerne har ansat godt med Frugt, eller endog saa rigeligt, at der maa udtyndes. I Jylland har dog den stærke Kulde og Blæst i Maanedens Begyndelse sine Steder medført en ringere Frugtansættelse end ventet.

Fersken-Blæresyge (*Taphrina deformans*) er ved Lyngby og Holbæk med udmærket Resultat bekæmpet ved Sprøjtning med Svovlkalk 1:25 lige før Blomsterne aabnede sig; de ubehandlede Træer er meget angrebne (H. Øhlens).

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) fremviser enkelte stærke eller ondartede Angreb — Åkerö, Bismarck, Cox's Orange, Hvid Vinter Kalville og Pigeon — og nogle spredte, svagere Angreb, bl. a. paa Æblevildlinger ved Aalborg. Paa Amager ses der gode Resultater af Vinter- og Foraarssprøjtning og ved Tystofte har en Sprøjtning midt i Juni med $\frac{1}{2}$ pCt. Formalin tilsyneladende virket godt, mens der ved Faaborg ses et ondartet Angreb paa Cox's Orange trods Sprøjtning med Svovlkalk 1:50 (P. Kruöjser, A. Feilberg, Th. Højer).

Pareskurv (*Venturia pirina*) optræder i et Par Haver ved Aalborg ret stærkt paa Blade og Frugter (O. Hein).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) optræder godartet, af angrebne Sorter nævnes Filippa og Cox's Pomona.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) der i Fjor optraadte stærkt paa Syltekirsebær ved Rungsted er, efter Renskæring, i Aar af ringe Betydning (E. Erichsen).

Sprøjteskade. Ved Aalborg er en Del Æbletræer, samt nogle Slyngroser, beskadigede stærkt ved Sprøjtning med 2 pCt. Kobbersodavædske tilsat 50 gr Schweinfurtergrønt pr 100 Liter; det er farligt at blande disse to hver for sig gode Midler, da der derved kan dannes opløselige Arsenforbindelser, der svider Bladene. Ved Sprøjtning med $\frac{1}{2}$ pCt. Formalin (40 pCt.) er Frugterne af Moltkepære blevet skjoldede, idet Huden er sprængt fra (O. Hein).

Frugtbuske. Solbær, Ribs og, i et enkelt Tilfælde, Stikkelsbær har mange Steder — Københavns Omegn, Fyn, Øst- og Vestjylland — kastet Frugterne kort efter Blomstringen, formentlig fordi denne paa Grund af Kulde er mislykket.

Stikkelbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) forekommer som sædvanlig meget udbredt, men som Regel ikke ondartet. Ved Lyngby sprøjtedes i Haver, hvor der i Fjor var ondartet Angreb, alle Buskene med henholdsvis 4 pCt. Blaasten, Svovlkalk 1:12 og Defensolat 1:24, og i alle 3 Haver er Buskene endnu fuldstændig sunde (H. Øhlens). Ved Tystofte har Sprøjtning mit i Juni med $\frac{1}{2}$ pCt. Formalin standset Angrebet uden at skade Buskene (A. Feilberg). I det hele taget er Buske, der staar frit og holdes udtyndede og vintersprøjtede, ikke stærkt angrebet. Nogle stærkt angrebne Buske, der blev skaaret ned i Fjor, er i Aar atter stærkt angrebet (A. Weber).

Stikkelsbær-Skaalrust (*Puccinia Pringsheimiana*) er i Aar svag ved Rødovre, men synes tiltagende ved Aarhus og Jernved.

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) angriber paa Fyn Non plus ultra mange Steder og i betydelig Grad, saa at der hverken er Blade eller Frugter (Th. Højer).

Kartofler. **Nattefrost** har i Jylland beskadiget Kartofflerne i de lave Strøg, saa at de staar ujævnt. I Herning Lavmose og Højmoser er næsten hele Toppene gentagne Gange afsvedet, i lige Grad paa Up to date, Richters Imperator og Juli (C. J. Christensen).

Mosaiksyge iagttoges i en Have ved Aarhus i Sorten Juli (60 pCt.) og ved Jernved sammen med Tægerne, der formentlig er Smittebærerne.

Bladrullesyge omtales fra Aalborg, Odense og Lyngby; sidstnævnte Sted er et Parti Magnum Bonum ved kun et Aars Fremavl i Have blevet meget stærkt smittet.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*) er i Aar stærkere end sædvanligt i Holstebro Forevisningsmark, formentlig fordi Kartofflerne var berørt af Frost og lidt fugtige ved Lægningen (P. O. Overgaard). Ved Haarslev paa Fyn er der paa moseagtig Jord fundet 10–15 pCt. smittede Planter (P. Hjertholm). Paa Amager saas et ondartet Angreb i tidlige Kartoffler, hvor Planterne i den tørre Periode rullede Toppene saa stærkt, at det saa ud som Bladrullesyge (A. M. Damvig) og ogsaa fra Aalborg og Køge omtales Angreb.

Køkkenurter. **Nattefrost** har ved Aalborg og Vejen beskadiget en Del Jordbær, særlig af Deutsch Evern. Ved Aalborg er desuden Agurkplanter beskadiget af Kulden.

En Del Jordbærplanter er, som tidligere Aar, pludseligt døde bort, uden at der kan findes Tegn paa Svampe- eller Insektangreb; ved Aarhus er i Maanedens Løb adskillige 2-aarige Deutsch Evern og enkelte Dybdahl døde paa den Maade at den gamle Rod dør først og derefter hele Planten, idet de nydannede Hungerrødder ikke formaar at redde den; selv ved kraftig Vanding bliver Tidspunktet for Plantens Død kun udsat (Kay Petersen).

Spinatskimmel (*Peronospora effusa*) er iagttaget nogle Steder i Københavns Omegn; Victoria, de Gaudry, Spidsfrøet Vinterspinat og Viroflay, samt Bloomsdale, er ikke eller kun ubetydeligt angrebet (A. M. Danvig, H. Øhlens).

St. Hanssyge paa Ærter (*Fusarium* sp.) er omtalt fra Odense, hvor Engelsk Sabel blev angrebet stærkest (10–15 pCt. døde), og fra Aalborg hvorfra det bemærkes, at samme Parti Ærter saet forskellige Steder angribes i ulige Grad (J. Johnsen, O. Hein).

Stregbakteriose (*Bacillus lathyri*) er i Drivhuse i Københavns Omegn iagttaget paa Kondine Red, Comet, Liebigs Export og Ailsa Craig, gennemgaaende dog svagt (A. M. Danvig, A. Weber). Sygdommen, der ogsaa kan findes paa Kartoffler, Hestebønner og Lathyrus, er navnlig studeret i de engelsktalende Lande og gaar der under Navnet streak, efter de karakteristiske Streger paa Stænglerne; da Navnet Stribesyge allerede er optaget for en udbredt Sygdom paa Byg, foreslaas hermed Navnet Stregbakteriose anvendt.

Tomat-Ascochytose (*Ascochyta lycopersici*) er iagttaget i et enkelt Tilfælde.

Fløjelsplet (*Cladosporium fulvum*) har begyndt at brede sig i Drivhusene omkring København, paa Liebigs Export og Kondine Red; ved Odense er Angrebet allerede ondartet og alle Planter stærkt medtaget.

Lyngby, 4. Juli 1922.

Ernst Gram.

Frugtræer. *Æble-Bladloppen* (*Psylla mali*) ses stedvis i stor Mængde, i Rungsted er saaledes samtlige Æbletræer i en Have (vel ca. 30 store Træer) oversaaet med disse Dyr, der herfra har bredt sig til et Par store Graapæretæer og til en Række gamle Hasselbuske i Nærheden af Æblehaven (E. Erichsen).

Bladlus (Aphidae) er gennemgaaende optraadt sparsomt paa Æbletræerne; kun enkelte Steder har de været paa Færde i større Mængde (Aarhus (Espaliertræer), Sundbyerne, Hovmarkskvarteret i Ordrup). Sidstnævnte Sted var Træerne lige efter Blomstringen myldrende fulde; Dypning af Grenene og Sprøjtning med hjemmelavet Tobaksekstrakt med Sæbetilsætning slog imidlertid største Parten ihjel (Michael Gram). Paa Blommetræer optræder Bladlusene derimod de sidste Dage af Maanedens flere Steder i stor Mængde (Sundbyerne, Lyngby, Aalborg, Gredstedbroegnen). Fra Blangsted hedder det, at der praktisk talt endnu ikke er Bladlus paa nogen Plante, hvilket antagelig skyldes det store Antal overvintrende Mariehøns (N. Esbjerg); ogsaa fra Ærø omtales det, at der synes at være særlig mange Mariehøns i Aar (Alb. Sandager).

Gnav af *Barkbiller* (*Tomicus dispar*) er, saa vidt vides, for første Gang her i Landet iagttaget i Æbletræ (i Rodhalsen og ned i Roden) ved Husmandsskolen ved Odense (Jacob Lange).

Æble-Snudebiller (*Anthonomus pomorum*) har ved Gredsted gjort megen Skade; i en stor gammel Frugthave var saaledes et stort rigt blomstrende Æbletræ saa angrebet, at det næsten var umuligt at finde en frisk Blomsterstand (P. Nygaard).

Blad-Snudebiller (*Phyllobius*-Arter) optræder meget almindeligt. I en Have ved Sinding er Kirsebær- og Pæretæer fuldstændig afribbet af *Ph. maculicornis*. Der sprøjtedes med Schweinfurtergrønt, hvilket hjalp; men kort Tid efter indfandt en ny Sværm sig, antagelig fra en Tjørnehæk, der staar under Kirsebærtræerne (S. Nielsen). Denne burde have været sprøjtet samtidig med Frugtræerne. Der er ellers, bortset fra Afbankning Indsamling og Tilintetgørelse af Billerne, ikke andet at gøre end at sprøjte paany, naar der kommer en ny Forsyning. Larverne lever i Jorden og kan saaledes ikke bekæmpes ved Vintersprøjtning.

Øre-Snudebiller (*Otiorrhynchus picipes*) fortsatte ved Lyngby sit ondartede Gnav paa Mirabeller (omtalt i Beretningen for Maj) omtrent til Slutningen af denne Maaned (H. Øhlens).

Blomme-Bladhvepsens Larve (*Hoplocampa fulvicornis*) er optraadt i stor Mængde i Blomme og Pære (Hillerød, Lyngby, Holte, Giesegaard, Rudkøbing, Løsning, Horsens, Aarhus) og har gjort megen Skade og paa sine Steder ødelagt al Frugten.

Ved Lagesminde er der hist og her iagttaget lidt Angreb af *Æble-Marvmøllens* Larve (*Blastodacna putripennella*) (A. Weber). *Rønnebærmøllens* Larve (*Argyresthia conjugella*) har begyndt at angribe Æblerne.

Ved Aarhus er der mindre betydende Angreb af *Æble-Viklerens* Larve (*Tortrix pomonella*). Paa Fyen har *Blomme-Viklerens* Larve (*Tortrix funebrana*) enkelte Steder helt ødelagt Blommehøsten (Th. Høyer).

I en Have i Sundbyerne er der i flere Æbletræer iagttaget Angreb af *Barkviklerens* Larve (*Grapholitha Woeberiana*) (P. Kruöjser).

Ved Aarhus har der været betydeligt Angreb i alle Æblesorter af Larven af *den røde Knopvikler* (*Olethreutes ocellana*) (Kay Petersen).

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) omtales kun fra Aarhus og Nykøbing S.

Snareorme (*Hyponomeuta*-Arter) er iagttaget paa Æble (Hammel), Kirsebær (Jernved) og Mirabeller (Frederiksberg). Førstnævnte Sted døde de af Kulde (Christensen); ved Jernved afbrændtes Larvespindene med Fakler (P. Nygaard).

Ringspinderlarver (*Malacosoma neustria*) omtales fra Amager, Fyen, Hammel, Aarhus og Aalborg. I en enkelt Have i Aalborgegnen var der et meget ondartet Angreb paa Æble, Pære og Blomme. Ved Sprøjtning med Schweinfurtergrønt dræbtes alle Larverne (O. Hein). Fra Aarhus meddeles, at enkelte Larver angriber Æblerne, som de borer sig halvvejs ind i (Kay Petersen). Larven af *Blaahovedet* (*Diloba coeruleocephala*) optræder ret almindeligt. Ved Aalborg findes den saaledes i stor Mængde paa alle Frugtræer (O. Hein).

Pære-Galmyggen (*Contarinia pirivora*) har flere Steder gjort stor Skade (Hellerup, Lyngby, Giesegaard, Tystofte).

Mideskurv, forårsaget af *Pære-Galmiden* (*Eriophyes piri*) ses som sædvanligt meget almindeligt. Ret stærkt Angreb af „Rødt Spind“ (*Paratetranychus pilosus*) er iagttaget paa Blomme (Glostrup) og ondartede Angreb paa Æble rundt omkring paa Fyen (Th. Høyer).

Frugtbuke. Røde, buklede Blade, der skyldes *Ribs-Bladlusen* (*Myzus ribis*) ses overordentlig almindeligt (Hedehusene, Oringe, Aarhus, Aalborg, Jernved).

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus picipes*) har ved Lyngby fortsat sit Gnav paa Ribsbuke.

„*Stikkelsbærorm*“, Larve af *Stikkelsbær-Bladhvepse* (*Nematus ribesii* og maaske *N. appendiculatus*) har været paa Færde rundt omkring (Sundbyerne, Vemmetofte, Skjelskør, Aalborg, flere Steder i Hanherred) og afbladet Buskene, hvor man ikke straks har været parat med Sprøjtning. Ved Skjelskør viste Larverne sig d. 3.—5. Juni; ved Sprøjtning d. 10. med Tobaksekstaktopløsning (0,2 pCt Nikotinindhold) dræbtes de alle. Ved Vemmetofte anvendtes med Held Sprøjtning med Allunopløsning (Gartnertidende S. 259). Ved Aalborg har Sprøjtning med Schweinfurtergrønt eller Pudring med Tobaksstøv dræbt Larverne (O. Hein).

Hindbær-Snudebiller (*Anthonomus rubi*) har ved Jernved i mange Haver ødelagt ca. 75 pCt. af Hindbærblomsterne.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) har ved Aarhus ædt ca. 10 pCt. af Løvet af adskillige store Hasselbuske (Kay Petersen).

Urtehaven. Jordbær. *Hindbær-Snudebillen* (*Anthonomus rubi*) er ret almindeligt paa Færde og har ikke faa Steder ødelagt en Mængde Blomster (Rødovre-Glostrup, Aalborg, Holstebro). Fra Rødovre skrives: „der er Masser af „brændte“ Blomster, som Folk kalder dem, her paa Egnen, baade i Abundance og Deutsch Evern; enten har Foraaret været særlig gunstigt for dem eller Folk graver mindre mellem Jordbærrækkerne end tidligere“ (C. H. Johansen). Ved Aarhus er der iagttaget lidt Angreb af en *Løbebille* (*Carabidae*), der udhuler Bærrene (Kay Petersen). *Jordbær-Viklerens* Larve (*Acalla comariana*) har været overordentlig talrigt paa Færde i Københavns Omegn og gnavet meget stærkt i Jordbærplanterne. *Jordbærmidder* (*Tarsonemus fragariae*) er som sædvanlig paa Færde rundt omkring.

Ved Aarhus er der iagttaget lidt Gnav i Bærrene af *Bænkebidere* (*Onisci*). Samme Sted har der været noget Angreb paa Bærrene af *Snegle* (*Agriolimax agrestis*), dog ikke saa stærkt som ventet efter Regnen; dette skyldes, dels at der i det hele er færre Snegle i Aar, dels at der holder en Del Frøer til i Jordbærstykkerne og endelig at Planterne paa Grund af Nattekulden gennemplukkes hver Dag, saa Angrebstiden forkortes (Kay Petersen).

Bladlus (*Aphis gossypii*) optræder ved Glostrup paa Agurker i Hus (A. Weber). *Krusesyge* i Gulerødder, foraarsaget af *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*) iagttoges ved Aalborg d. 5. Juni; Angrebet synes ikke senere at have forværret sig (O. Hein). *Tæger* (*Capsider*) er rundt omkring paa Færde i Kartøfler, særlig hvor disse staar i Læ udfor Hække, Buske o.s.v. navnlig Hyld (Askov, Aarhus, Aalborg, Jernved). (Ved Lyngby bliver de for hvert Aar mere og mere øndartede; for faa Aar siden fandtes Angrebet hovedsagelig under og i Nærheden af Buske, nu derimod findes Planter af næsten alle Arter langt ude paa Marken stærkt angrebet (Kartøfler, Bønner, Rabarber, Jordbær, Agurker, Græskar, Kaalroer, Frø-Runkelroer, Ribs, Stikkelsbær, Roser m. fl.) (H. Øhlers)). *Springhaler* (*Sminthurus* sp.) har ved Lyngby og Aalborg været ualmindelig talrigt paa Færde og beskadiget forskellige Planter, det førstnævnte Sted særlig Agurker; sidstnævnte Sted har de i Løbet af faa Dage afbladet Gulerod, Persille, Agurk og Græskar. Bedene blev straks overstrøet med Tobaksstøv, hvilket synes at have standset Angrebet (O. Hein).

Jordlopper (*Phyllotreta nemorum* og andre *Phyllotreta*-Arter) har gjort en Del Skade i Kaal og Radiser. Ved Lyngby har Larven af *Den gulstribede Jordloppe* minéret Radisebladene stærkt. Samme Sted er Radiser stærkt besat med Galler, frembragt af *Kaalgalle-Snudebillen* (*Ceuthorrhynchus sulcicollis*). Ved Odense har Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) været paa Færde i Majroer til Frøavl og flere andre korsblomtrede Planter (J. Johnsen). I Vejen har *Knoporme* (*Agrotis segetum*) afgnavet nogle af de udplantede Hvidkaalsplanter lige i Jordskorpen (Jens Thorsen). Ved Lyngby er der iagttaget ubetydeligt Angreb i Porre af *Porremøllarver* (*Acrolepia assectella*) (H. Øhlers).

Bedefluens Larve (*Pegomya hyoscyami*) har i den første Halvdel af Maaneden ødelagt Bladene af Rødbede og Spinat (Odense, Jernved). *Kaalfluellarven* (*Chorthophila brassicae*) har rundt omkring gjort stor Skade i Blomkaal (Lyngby, Amager, Hvidovre, Rødovre, Ørding (Mors), Jernved), stedvis ogsaa i Spidskaal, Brunsviger, Rød- og Hvidkaal. Paa Amager er Tidlig Erfurter mest medtaget, medens Stor Dansk klarer sig bedst (Alfred Danvig). Ved Rødovre har Tjærekartonskiver gjort god Virkning: Af 12 Rækker Blomkaal var de 9 forsynet med Tjærekartonskiver; i disse er sikkert 75–80 pCt. endnu sunde, medens der i de 3 ubehandlede Rækker næppe er 20 Planter tilbage af 150 (C. H. Johansen). I et Forsøg paa Statens plantepatologiske Forsøgsmark har Tjærekartonskiver og Vanding med Sublimatopløsning virket udmærket. Angreb af *Løgfluellarven* (*Hylemyia antiqua*) er iagttaget ved Lyngby, Rungsted og Jernved, de to førstnævnte Steder kun i ringe Grad, i Jernvedegnen derimod de fleste Steder stærkt (P. Nygaard). Ved Lyngby er der ret stærkt Angreb af Larven af *Sellerifluen* (*Acidia heraclei*). I Glostrup var i Begyndelsen af Maaneden Agurker i Hus temmelig stærkt angrebet af „Rødt Spind“ (*Tetranychus althaeae*) (A. Weber).

Spurveunger (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) har ved Odense været meget slemme ved Spinat. *Solsorter* (*Turdus merula*) og *Stære* (*Sturnus vulgaris*) har gjort stor Skade paa Jordbærvæden, henholdsvis ved Aarhus og Odense.

Paa *Prydplanter* o. a. er bl. a. iagttaget: paa *Ædelgran* *Bladlus* (*Chermes piceae*) (Hvidovre, Snekkersten), paa forskellige Stauder *Skumcicaden* (*Aphrophora spumaria*) (Rungsted), paa Lind en *Bladhvepselarve* (*Eriocampoides limacina*?) (Aarhus), paa Tjørn, Benved og Vrietørn *Snareorme* (*Hyponomeuta*-Arter), paa Benved, *Ringspinderlarver* (*Malacosoma neustria*), (Aarhus), paa Tjørn og andre Sirbuske Larven af *Blaahoved* (*Diloba coeruleocephala*) Aalborg, Rungsted), paa Rose *Rosencicaden* (*Typhlocybe rosae*) (Hedehusene, Aarhus), *Viklerlarver* (*Tortrix Bergmanniana*) (Rungsted), *Rosenskudborenen* (*Monophadnus bipunctatus*) (Rungsted, Aalborg).

København, d. 5. Juli 1922.

Sofie Røstrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLVI. Juli 1922.

Paa Æbletræerne, navnlig Cox's Orange, ses i Aar meget udpræget de *tørre Pletter og Rande* i Bladene, som formodes at skyldes ensidig eller mangelfuld Ernæring. De kan forveksles med *Sprøjteskade*, der kan fremkomme, naar Bladene allerede inden Sprøjtningen er beskadigede af Skurv, Bladlus, Tæger el. l., naar man anvender for stærke Sprøjtevædske, eller naar det er særlig ømtaaelige Sorter som Frogmore prolific.

I Kartofflerne er *Mosaiksyge* og navnlig *Bladrullesyge* yderst almindelige og en Mængde Avlere maa skaffe sig nye Læggeknoide fra kontrollerede sunde Marker.

Kartoffelskimmelen er fundet i de fleste Dele af Landet og l. Sprøjtning skulde være tilendebragt.

Bladlus har hjemsøgt Blommetræerne — særlig Victoria — og i noget mindre Grad Æbletræerne.

Æble-Bladhvepsens og i endnu højere Grad *Blomme-Bladhvepsens* Larve har været meget talrigt paa Færde og ødelagt Frugterne. *Æble-Viklerens* Larve har ligeledes rundt om ødelagt en Mængde Æbler.

Flere Steder i Nordjylland har *Hindbær-Snudebiller* gjort meget stor Skade i Jordbær.

Gulerodsfluens Larve er nu ret almindeligt paa Færde.

Kaalfluens Larve har optraadt rundt omkring, ofte ret ondartet.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juli Maaned 1922. indkommet 18 Beretninger, hvoraf 12 fra Øerne og 6 fra Jylland.

Frugttræer. I Almindelighed staar Frugttræerne udmærket og uden videre Angreb, dog ses der endnu hist og her Spor af den strænge Vinter og den tørre Forsommer.

Ved Sorø faldt mellem 17. og 18. Juli 49 mm *Regn*, der opblødte Jorden saa stærkt, at den samtidige *Storm* fra NV. rokkede mange Træer løse, saa at de stod helt skraa og maatte afstives forsvarligt. Det gik mest ud over Dværgtræerne, men ogsaa flere halvstammede med løvrig Krone, eller stærkt besatte med Frugt, kom til at hælde slemt. Forhaabentlig kan de i det fugtige Vejr atter naa at faa rodfæstet sig godt inden Vinteren (H. Gram).

Regnen har faaet Blommer og søde Kirsebær til at revne, hvilket har været uheldigt, hvor man ønskede at sprøjte f. Eks. mod Stenfrugtskimmel.

Tørre Pletter i Æbleblade og de sammen dermed forekommende *tørre Bladrande* omtales fra mange Steder og som mere fremherskende end sædvanligt. Ved Tystofte er Angrebet blevet særlig fremtrædende efter at Træerne sidst i Juli fik et ekstra Tilskud af Salpeter, paa lignende Maade som det er Tilfældet med Lysplet-syge hos Havre o. a. (A. Feilberg). Som sædvanlig er det særlig Cox's Orange, der angribes og endvidere nævnes Belle de Boskoop, Charlamowsky, Hawthornden, Ribstons Pippin, forskellige Reinetter og Skovfogedæble (H. Gram, O. Hein). Ved Roskilde er Angrebet iagttaget i de sidste fire Aar, særlig paa kalkrig, tørveagtig Undergrund, værst paa Cox's Orange, men ogsaa betydeligt paa Boiken, Pederstrup Reinette, Pigeon, Skovfogedæble og, i mindre Grad, paa Bismarck, Dumelows Seedling og Transparente blanche, hvorimod Graasten (Zeiner Lassens tidligt bærende) gik helt fri, ogsaa hvor den var plantet mellem Cox's Orange (A. Weber).

Æble-Meldug (*Podosphaera leucotricha*) tog Fart i den tørre Forsommer, men siden er Træerne vokset fra det. Som angrebne nævnes særlig Bismarck, Boiken og Signe Tillisch og endvidere Cox's Orange, Filippa og Pigeon samt Æblevildlinger (H. Gram, O. Hein).

Æbleskurven (*Venturia dendritica*), der i det fugtige Vejr har angrebet Bladene stærkt, omtales kun lidt, der nævnes Cox's Orange, Cox's Pomona, Frogmore prolific, Graasten, Hvid Pigeon, Queen og Rødt Ananasæble.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) synes ogsaa lidet paaagtet; den er iagttaget i Rungsted paa Clara Frijs og ved Tystofte først paa Grenspidserne af Dronning Louise i flere Haver, senere paa Frugterne af Transparente blanche, samt ved Lemvig paa Blomsterstandene af Keswick Codlin.

Sprøjteskade forveksles muligvis i nogle Tilfælde med de ovenfor omtalte tørre Pletter og Rande. Hvor Bladene før Sprøjningen er blevet beskadigede af Skurv, Bladlus, Tæger m. v., eller hvor Vædsken paaføres med særlig Kraft (Motorsprøjte og „spraying-gun“) opstaar der ofte lettere Beskadigelser. Ved Aalborg har Sprøjtning med Schweinfurtergrønt i Vand – uden Tilsætning af Kalk – svedet mange Blade (O. Hein). Frogmore prolific, Queen, Lanes Prince Albert o. fl. taaler ikke ret megen Svovlkalkvædske om Sommeren og tabte mange Blade og Frugter efter Besprøjtning i Juli med Svovlkalk (350 Be.) 1:50 og 1:60; i Sifoniasprøjten (store Model) er Sammenblandingen af Vand og Svovlkalk ret mangelfuld og Vædsken bliver derved ved Sprøjtnings Begyndelse stærkere end den skal være (Sv. Bruun).

Frugtbuſke. *Bladrandsyge* paa Ribs ses paa Rød hollandsk eller Rød spansk næsten overalt, men værst i stærk Sol og paa stiv Undergrund og svær Jord; Angrebet optræder selv hvor der ikke er sparet paa Norgesalpeter, Kali og Kompost, men ofte kun paa enkelte af Buskene; Kirsebærribs (f. Eks. Fays) angribes ikke (H. Gram, H. Wedege, Kay Petersen).

Regnen har faaet en Del modne Stikkelsbær til at revne.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er ret varierende i sin Optræden i Aar, i nogle Haver ses den næsten ikke. Den omtales særlig fra nedskaarne Buske, samt fra de lodne Sorter; i en Have, hvor Sygdommen har været i flere Aar, uden at blive bekæmpet, gaar den nu ogsaa over paa Ribsene (P. Nygaard). Sprøjtning med 4 pCt. Blaasten har ikke forebygget Angrebene helt, mens 5 pCt. har virket sikkert (O. Hein, N. Svaneborg).

Kartofler. *Mosaiksyge* ses i svagere Grad i særdeles mange Marker og navnlig i Haver, og mere alvorlige Forekomster omtales ogsaa, saaledes paa King Edward ved Brædstrup; i en Mark ved Lyngby fandtes 20–30 % syge (Jensen-Rustrup, A. Weber).

Bladrullesyge omtales fra Ringkøbing, Varde, Ribe, Sønderjylland, Askov, Aarhus, Allingaaebro, Slangerup, Lyngby, Ringsted, Sorø, Skelskør, Bækkeskov, Møen og Lolland-Falster, og er tiltaget meget stærkt fra i Fjor, sikkert i Sammenhæng med den tørre, varme Forsommer 1921, der har givet gode Smittebetinger; hvor der var nogle syge Planter i Fjor, er i Aar næsten alle syge, og selv i kontrolleret Læggemateriale kommer Sygdommen til Udbrud. Meget kraftigt voksende Planter – f. Eks. vandede – lider mindre (H. E. Jensen).

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*) omtales fra de fleste Egne af Jylland som mere ondartet end sædvanlig.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) iagttoges 3. Juli ved Lyngby paa Juli og Magnum Bonum, 7. Juli ved Aarhus paa Kejserkrone og ved Viborg paa en tidlig amerikansk Sort (H. Øhlens, Kay Petersen, N. Vester); men ellers tog Angrebene paa de tidlige Sorter først Fart omkring 20. Juli, paa de sildige en Uge senere. Der forelaa 1. Aug. 25 Meldinger om Angreb paa tidlige Sorter, og 14 for de sildigere, særlig fra Øerne og Østjylland. Sorterne synes at være angrebne i følgende Orden: 1) Juli, Kejserkrone, Sharpes Victor og

Hammersmith, 2) Æggeblomme, Erfurter Perle, Rosen, Webb's og Magnum Bonum, 3) Richters Imperator, Up to date og King Edward.

Bladpletsyge (*Alternaria solani*) er i Aarhusegnen truffet hist og her i de tidlige Kartoffler (Hartvig Larsen).

Graaben (*Hypochnus solani*), det sporebærende Stadium af *Rodfjiltsvampen*, synes at have et Gyldenaar i Aar, formentlig paa Grund af den megen Nedbør og Toppens store Frodighed. Som angrebne nævnes Richters Imperator, Up to date, Kejserkrone og Industri; Hvilestadiet paa Knoldene ses allerede, saavel paa tidlige som sildige Sorter.

Køkkenurter. *Spinatskimmel* (*Peronospora effusa*) angriber paa Amager alle Spinatsorter, endog saa stærkt, at Planterne synes at ødelægges; Antvorskov og nogle Stammer af Victoria angribes stærkt, mens Bloomsdale kan vokse fra Angrebet; de Gaudry og Spidsfrøet Sommerspinat angribes meget lidt (A. M. Danvig).

Kaalens Bladpletsyge (*Mycosphaerella brassicicola*) er ved en særlig Undersøgelse fundet i lettere Grad i Kaalfrømarker paa Sjælland og Fyen; i en Frømark, hvor Planterne var overvintret paa Stedet, var Angrebet stærkt.

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) har ved Lyngby angrebet Bønner (Haricot vert stærkt, Voks Flageolet og Perle Sukkerbønne betydeligt) og Kørvel; Jorden er gammel Havejord i god Gødningskraft og Forfrugten var Kartoffler (A. Weber).

Bønnesyge (*Glomerella Lindemuthiana*) har flere Steder grebet stærkt om sig i det fugtige Vejr, men Bordeauxvædske har dog kunnet hæmme Angrebet (J. S. Riis).

Ærtesyge (*Ascochyta pisi*) ødelægger i mange Haver især Wonder of Witham, formentlig fordi Frøet har været smittet; af Fairbeards, Sukkerært, Tidlig Majært o. fl. er enkelte Planter hist og her noget angrebet (H. Gram).

Fodsyge (*Fusarium* sp.) har været at se i Ærterne i Haver og Marker, rimeligvis begunstiget af det fugtige Vejr.

Graaben (*Hypochnus solani*) er, foruden paa Kartoffler fundet paa Agurk, Voksbønne, Gulerødder, Persille, Radis, Majroe, og tillige paa Græs, Svinemælk o. a.

Mosaiksyge paa Tomat er fremkommet, tiisyneladende ved Smitte fra nærstaaende Kartoffler (H. Gram).

Lyngby, 6. August 1922.

Ernst Gram.

Frugtræer. *Bladlus* (Aphider) har hjemsøgt Æble- og Blommetræer, særlig de sidstnævnte. Fra Sorø skrives, at Cox's Orange, Mølleskov, Keswick Codlin og Springrove Codlin er blandt de værst angrebne; enkelte Træer er særlig hjemsøgt, medens andre af samme Sort er gaaet helt eller delvis fri. Mariehøns, der i Foraaret var talrigt til Stede ses nu saa godt som ikke — en lagttagelse, der ogsaa er gjort fra anden Side. Bogfinker har derimod i den senere Tid med stor Iver ædt *Bladlus* paa Æble- og Pæretæer (Hans Gram). I Hammel er Mariehønelarver derimod almindeligt paa Færde mellem *Bladlusene* (Christensen). Stærke Angreb paa Blommetræer omtales fra Amager, Nøddebo, Horsens, Aarhus, Holstebro, særlig er det gaaet ud over Victoria. Ved Horsens har Angrebene kunnet holdes nede ved Sprøjtning med Nikotinopløsning; paa Amager har dette ikke hjulpet tilstrækkeligt, da *Lusene* sidder i flere Lag, og Sprøjtningen kun virker paa det yderste af disse. Fra Nøddebo klages der over, at Nikotinsulfatopløsning for Øjeblikket ikke er tilstrækkelig virksom, da Vædsken ikke hænger ved de fedtede Blade; Tilsætning af Sæbe vil rimeligvis hjælpe herpaa. Man maa ved Indkøb af Nikotin være forsigtig, da der i Handlen gaar Sorter, der er mindre gode, ja endog virker skadeligt; man bør derfor helst holde sig til de kendte gode Sorter. Fra Glostrup skrives, at Sæbevand med denatureret Sprit (2 kg blød Sæbe og 1 Liter denatureret Sprit til 100 Liter Sprøjtevædske — Spritten tilsættes sidst), der anbefales fra Holland, er et godt Middel og kun koster ca. 30 pCt. af Nikotinopløsning; tilmed taaes denne Opløsning af Sorter, som ikke taalet Tobak bl. a. Czar (Svend Bruun). Ved Holstebro har man ogsaa med Held anvendt denne Vædske (Alfr. Danvig).

Ved Tranbjerg har Larven af *Frugtræ-Bladhvepsen* (*Eriocampoides limacina*) skeletteret Bladene paa Pæretæer (Hartvig Larsen).

Æble-Bladhvepsen (*Hoplocampa testudinea*) har været talrigt paa Færde. Fra Sorø skrives saaledes: „jeg mindes aldrig at have set saa stærkt et Angreb som i Aar, hvor det har faaet Masser af Frugter til at falde Larven forveksles med Æble-Viklerens Larve, og Frugtavlerner rundt om taler om at sætte Fangbælter paa, hvad der i dette Tilfælde ikke hjælper“ (Hans Gram). Paa de rigt ansatte Træer har denne Udynding nærmest været til Gavn (Hans Gram, N. Esbjerg).

Endnu talrigere synes *Blommehvepsens* Larve (*Hoplocampa fulvicornis*) at have optraadt. „Fra forskellige Steder meldes om saa alvorlige Angreb, at alle ansatte Blommer og Myrobalaner, endog hvor der var ansat mange, er „borede“ og falder af, saa Avlen er helt ødelagt“ (Hans Gram). Ved Jernved har der fundet lignende Ødelæggelser Sted i mange Haver. Værst medtaget synes Reine Claude og Svedskeblomme at være. Sidstnævnte Sted er der iagttaget stærkt Angreb af *Æble-Marvmollets* Larve (*Blastodacna putripennella*) (P. Nygaard).

Æbleviklerens Larve (*Carpocapsa pomonella*) har rundt omkring gjort stor Skade paa saa godt som alle Sorter, „navnlig hvor der ikke er udyndet med Haanden, saa man derved har passet paa at fjerne de mistænkelige og smaa Frugter“ (Hans Gram).

Ved Lemvig er bl. a. Skovfoged Æble meget medtaget af *Frostmaalerlarvens* Gnav (Cheimatobia brumata).

Ved Rungsted fandtes der paa et Pæretre 30–40 Larver af *Penselspinderen* (*Orgyia antiqua*), antagelig stammende fra een Æggehob. Samme Sted er der iagttaget Larver af *Pæreblad-Galmyggen* (*Cecidomyia piri*) paa de unge Skud af et 10 Aar gammelt Pæretre (E. Erichsen).

„*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) ses ret almindeligt; ved Bækkeskov har Miderne optraadt ødelæggende i en ung Plantning med Æbletræer (Alfr. Jensen).

Ved Oringe indfandt store Flokke af *Stære* (*Sturnus vulgaris*) sig i Kirsebærtræerne d. 23. Juli og tog, hvad der var tilbage af hvide og sorte spanske (N. Hansen). Ved Aarhus har *Solsorterne* (*Turdus merula*) ædt 80 pCt. af Avlen af 3 Træer i en Have (Kay Petersen).

Frugtbuske. Stærke Angreb af *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) er iagttaget i Hindbær i Gartnerier i Holstebro (Alfr. Danvig). I Drivhuse paa Giesegaard og Amager, i Stege og Glostrup optræder „*Rødt Spind*“ (*Tetranychus althaeae*) paa Vindruebladene (J. S. Riis, Alfr. Danvig). Det førstnævnte Sted angribes Vinen mere og mere heraf; „formodentlig holder Miderne til i det gamle Træværk; desværre skader Sprøjtning med Nikotin Druerne“.

Solsorten (*Turdus merula*) har ved Tystofte som sædvanligt været slem ved Bærfrugten, særlig Ribs (A. Feilberg).

Urtehaven. *Jordbær.* Ret ondartede Angreb af *Traadorme* (*Mermis* sp.) er ved Sorø iagttaget i Bærrene, især paa Henriette Nimb og Lucida perfecta, de udhuler ofte næsten helt Bærrene; Angrebet er meget uappetitligt, da Ormene ofte kun opdages ved, at en enkelt eller et Par Stykker rager lidt udenfor. Samme Sted gnavede i Begyndelsen af Saisonen en lille sort *Snudebille* (*Exomias araneiformis*?) ret slem i Bærrene (H. Gram). *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) har ved Brønderslev, Sindal og Holstebro optraadt meget øndartet; hos 3 Handelsgartnere tilsammen har de totalt ødelagt ca. 5 Tdr. Land. Da praktisk talt alle Blomster ødelægges, overvejer man, om man skal opgive Avlen nogle Aar. Abundance, der har en utrolig Mængde Blomster i Aar, kan Billerne dog ikke gøre det helt af med. Ved Holstebro indsamlede man i Fjor de angrebne Knopper, hvad der dog ikke ser ud til at have hjulpet (Alfr. Danvig).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har paa Bækkeskov anrettet en Del Skade, især paa bløde Sorter som Bedford Champion og Deutsch Evern; Roskilde Victoria, Dronning Louise og Späthe von Leopoldshall klarer sig bedre (Alfr. Jensen).

Jordbærmider (*Tarsonemus fragariae*) optræder i ret stor Mængde – ofte helt ødelæggende – mange Steder (Hjørring, Frederikshavn, Dronninglund, Aars og Løgstør (O. Hein). „Flere Steder ses næsten hel ødelæggende Angreb, her ubetydeligt paa Grund af Paapasselighed med de unge Planter“ (Hans Gram). Angreb af „*Rødt Spind*“ (*Tetranychus* sp.) er iagttaget paa Langebæk og Amager. Det sidstnævnte Sted var Angrebet stærkt paa Abundance, svagt paa Deutch Evern. Arealer paa 10 Tdr. Ld. er set angrebet; og Tabet maa regnes til mindst ligesaa mange Tusinde Kroner (Alfr. Danvig).

Solsorten (*Turdus merula*) og *Stære* (*Sturnus vulgaris*) ødelagde ved Sorø de tidlig modne Sorter (Hans Gram); ved Aarhus blev Solsortens Angreb noget mindre, da Ungerne blev flyvefærdige (Kay Petersen).

I Haver ved Nøddebo er der iagttaget temmelig ondartede Angreb af *Jordrotter* (*Hypodaeus amphibius*) (H. Wedege).

Andre Køkkenurter. Ved Oringe og Lyngby er der ubetydeligt Angreb af *Kaallus* (*Aphis brassicae*). *Tæger* (*Capsidae*) har ved Bækkeskov og Oringe været slemme ved Kartofflerne. I Storehedinge har der været Angreb af *Blærefodder* (*Thrips*) paa Agurker (Olaf Nielsen). *Krusesyge* forårsaget af *Gulerøds-Bladtoppen* (*Trioza viridula*) er slem ved Viborg og Hammel. I Aalborg ser det ud, som om Angrebet har fortaget sig overalt, hvor der er sprøjtet med Nikotinopløsning med 0.1 pCt. Nikotinindhold (O. Hein).

I Hvidovre er Blomkaalshovederne i et Gartneri gennemminéret af en *Snudebillelarve* (*Ceutorrhynchus quadridens*?) (Alfr. Danvig).

Ved Blangsted og Sorø har *Knoporme* (*Agrotis segetum*) gjort en Del Skade, henholdsvis paa Rosenkaal og al Slags Kaal, saa at det har været nødvendigt at efterplante flere Gange (N. Esbjerg, Hans Gram). Ved Lyngby er enkelte Blomkaalsplanter stærkt gnavet af *Kaalorme* (*Pieris brassicae*).

Ved Sorø var der kort efter Udplantningen ret stærk Minéring i Selleribladene af *Selleriminérfluens* Larve (*Acidia heraclei*). Bladene indsamledes imidlertid, og senere har Angrebet ikke vist sig (Hans Gram). Rødbeder har i Nord- og Vestjylland og paa Amager været minéret af *Bedefluens* Larve (*Pegomya hyoscyami*) I Nordjylland er indtil 50 pCt. af Bladmassen ødelagt; paa Amager var Angrebet mindre (Alfr. Danvig). I Gulerødder er *Gulerødsfluens* Larve (*Psila rosae*) nu ret almindelig paa Færde. Angrebet optræder de forskellige Steder i meget forskellig Grad. Fra Hammel skrives: „jeg kan ikke dyrke Gulerødder her i Forsøgsmarken; det er nu 3. Gang, jeg forsøger at saa, men der er al mulig Grund til at tro, at de mislykkes. Krusesyge er meget slem, men Gulerødsfluens Larve tager ogsaa godt for sig“ (S. Nielsen). I flere Haver omkring Allingaaabro og Drammelstrup er Løgbedene helt ødelagt af *Løgfluellarver* (*Hylemyia antiqua*) (Will. Christensen). *Kaalfluellarven* (*Chortophila brassicae*) har optraadt rundt omkring, nogle Steder i ret mild Grad, andre Steder mere ondartet. Paa Amager er der, hvor man har kunnet vande, kun faldet enkelte Planter. Man indsamler her Stokkene om Efteraaret og brænder dem.

København, d. 9. August 1922.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLVII. August 1922.

Æbleskurv har stedvis været ondartet, men er med Held bekæmpet ved Sprøjtning med 1 pCt. Formalin eller med Svovlkalk 1:35.

Tomaterne har lidt stærkt under Angreb af *Stregbakteriose*, *Kartoffelskimmel*, *Kransskimmel* og, for Drivhusenes Vedkommende, navnlig af *Fløjlsplet*.

Agurkerne er mange Steder mislykkedes, paa Grund af det kolde, fugtige Vejr og en Række deraf begunstigede Svampesygdomme. Paa lignende Maade er Bønnerne beskadiget af *Bønnesyge* og *Drueskimmel* og Ærterne af *Ærtesyge* og *Slimskimmel*.

Bladlus har skadet Æble- og Blommetræerne i en Del Haver.

Krusesyge forårsaget af Galmyg har flere Steder ødelagt mange Blomkaalsplanter.

Ørentviste optræder skadeligt paa forskellige Afgrøder.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for August Maaned 1922 indkommet 11 Beretninger, hvoraf 7 fra Øerne og 4 fra Jylland.

Frugttræer. Storm har paa den af Regnen opblødte Jord kunnet rokke Træerne løse, ja endog vælte enkelte. Tillige er en Del Frugt blæst ned, men gennemgaaende ikke for megen; dog har haard Østenstorm ved Aarhus rystet al Frugten af Vonge Reinet, mens Belle de Boskoop og Transparente blanche tabte Halvdelen (Alfr. Jensen, H. Nielsen, Kay Petersen).

Tørre Pletter i Æblebladene er fremdeles fundet nogle Steder (Helsing, Horns Herred, Aarhus); ved Aalborg er de værst angrebne Blade afkastede og de nye Blade paa Skudspidserne er sunde (O. Hein).

Æbleskurv (*Venturia dendritica*) optræder meget uensartet; Sorter som Graasten, Bismarck, Charlamewsky, Hawthornden, Signe Tillisch og Lord Suffield har nogle Steder ret plettede Frugter, andre Steder er de sunde. Høst-Citronæble, Cellini, Frogmore prolific, Hvid Astrakan, Gul Bellefleur, Cox's Pomona og Keswick Codlin er angrebne — Belle de Boskoop, Bakkegaard, Pederstrup, Tyrrestrup Kirsebæræble, Boiken, Transparente blanche nævnes udtrykkelig som sunde. Vejret har ikke været gunstigt for Sprøjtningens Udførelse; ved Tystofte har gentagne Sprøjtninger med 1 pCt. Formalin hjulpet godt (A. Feilberg). Ved Lyngby har — i en indelukket Have med mange lave Grene — Sprøjtning 3 Juli (Frugterne som en Hasselnød eller mere) med 2 pCt. Bordeauxvædske og med Cosan tilsyneladende ikke gavnet, hvorimod Svovlkalk 1:35 har holdt Træerne næsten fri for Skurv (H. Øhlens).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) har flere Steder frembragt en Del revnede Pærer.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har paa Bornholm og Fyn i flere Tilfælde optraadt ondartet paa Dronning Louise; ogsaa Cox's Orange og Signe Tillisch angribes.

Det er et gammelt kendt Fænomen, at Stenfrugttræer ret pludseligt kan visne, og det ses da ogsaa i indeværende Sommer, til Dels i Forbindelse med *Gummiflod*. Efter hollandske Undersøgelser kan det imidlertid ogsaa skyldes *Kransskimmel* (*Verticillium*) i Karrene. Svampen trænger ind gennem Sprækker og Saar paa Rødderne og vokser op i Stamme og Grene.

Sprøjteskade. Ved Lyngby har Bismark og nogle andre Æblesorter, saavel som nogle Pæresorter, sidst i August tabt mange Blade; de blev sprøjtet 3. Juli med 2 pCt. Bordeauxvædske. De ubehandlede og de der blev sprøjtet med Svovlkalk 1:35 taber ikke Bladene (H. Øhlens).

Frugtbuske. *Bladrandsyge* paa Ribs er indsendt fra flere Lokalteter.

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) fandtes i Juli ved Bjeverskov og Roskilde.

Hindbærrust (*Phragmidium rubi-idaei*) er iagttaget ved Bækkeskov.

Bær inde i Hindbærbuskene kan angribes af *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*).

Af *Ribsrust* (*Puccinia ribis*) er iagttaget et stærkt Angreb i Vendsyssel.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er iagttaget ved Bækkeskov, og ved Nyker paa Ogdens Drue, Black Napes, Goliath og Sort Drue, ofte stærkt, men tilsyneladende ikke særlig skadeligt (H. Nielsen).

Kartoflerne er gennemgaaende meget daarlige, først af Mosaiksyge og Bladrullesyge, siden af Sortbensyge og Kartoffelskimmel, og Opmærksomheden rettes i høj Grad mod Forsyning med Læggekartofler fremavlet under skærpet Kontrol. I Himmerland har N. Vester undersøgt 59 Marker — ikke de ringeste! — og i 20 fundet indblandede Sorter, i 24 Sortbensyge (gnsn. 0,9 pCt.), i 23 Bladrullesyge (2,1 pCt.) og i 37 Mosaiksyge (1,8 pCt.) — men blev der anstillet tilsvarende Undersøgelser i Landets mildere Egne vilde Antallet af smittede Marker og navnlig Antallet af Planter med Bladrullesyge og Mosaiksyge blive langt højere.

Mosaiksyge er værst paa Øerne og i Østjylland, mere godartet i Midt- og Vestjylland. Richters Imperator angribes meget lidt; Up to date, Magnum Bonum og Juli synes at angribes lige stærkt.

Bladrullesyge. Til forrige Maanedes Lokalteter kan føjes Holstebro, Vinding, Viborg, Esbjerg, Fredericia, Kolding, SW-Fyn, Aarup, Fredensborg, Hillerød, Hornsherred, Lundby, Præstø, Vordingborg og Masnedø; Angrebene i Vestjylland, Nordsjælland og Hornsherred er dog svagere end de øvrige. Magnum Bonum er den hyppigst og stærkest angrebne Sort, og kan, selv i større Marker, være angrebet op til 99 pCt; Up to date kan angribes ondartet — op til 60 pCt. — men er næsten altid meget sundere end Magnum Bonum; Richters Imperator er endnu mere modstandsdygtig; King Edward, Æggeblomme, Juli, Hammersmith og Webbs er angrebet i vekslende Grad.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*) er ondartet, navnlig i Jylland; at det er en Eftervirkning af den strænge Vinter antydes af flere. Optagningsresultaterne maa imødeses med Interesse.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) er trods den megen Nedbør i mange Tilfælde først blevet ondartet sidst i August, formentlig fordi Toppen først da naaede den Modenhedsgrad der, er gunstigt for Angrebet. I Midt-, Vest og Nord-Jylland synes Angrebet svagere og meget senere paa Færde.

En *Bladpletsyge* (*Cercospora concors*) er fundet i flere Marker ved Aarhus (Hartvig-Larsen).

Kransskimmel-Fodsyge (*Verticillium albo-atrum*) er iagttaget i nogle Tilfælde, at dømme efter Symptomerne, en tidlig Visnen af Bladspidserne og siden Bladene, omtrent som ved Sortbensyge, men uden denne Sygdoms sorte Stængel.

Køkkenurter. Jordbærrene har frembudt Bladpletter, hvori er fundet Svampene *Mycosphaerella fragaria*, og i et Tilfælde, *Marssonina potentillae* f. *fragariae* (Horsens).

Hvidkaal og andre Kaalsorter angribes paa lave Arealer ved Aalborg af *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) der synes at blive ondartet i Aar (O. Hein).

Paa TOMATER i Hus ses i flere Egne af Landet en Art *Lyspletsyge*, værst hvor man bruger megen Kalk, Benmel og organisk Gødning; Superfosfat, Svovlsur Kali og Svovlsur Ammoniak synes at have en gavnlig Virkning (A. M. Danvig).

Stregbakteriose (*Bacillus lathyr*) ses ondartet i flere Huse i Københavns Omegn, og er tillige fundet paa Friland ved Lyngby; Fyring og Kalitilførsel synes at modvirke Sygdommen; Lucullus og Bide's Recruit angribes i ringe Grad (A. Weber, A. M. Danvig).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) ses paa Frilandstomaterne, der er sinkede af det kølige Vejrlig, baade paa Frugter og Blade.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) har ved Lyngby faaet Tomatplanter til at visne, saavel i Hus som paa Friland (A. Weber).

Fløjsplet (*Cladosporium fulvum*) angriber over hele Landet Drivhustomaterne i en saadan Grad, at det maa regnes at have kostet dansk Gartneri ca. 1 Mill. Kroner i Aar; Filbasket, Danmark, Kondine Red, Tuckswood, Queen Mary og Komet angribes stærkt, Lucullus, Bide's Recruit og Craigvood i mindre Grad (A. M. Danvig). At Luft og Nattefyring hjælper, bekræftes atter; i et Hus ved Lyngby, hvor der er sprøjtet med 2 pCt. Bordeauxvædske og Svovlkalk 1:40, har sidstnævnte givet betydeligt større Bladfylde (A. Weber).

Ogsaa af *Ascochyta lycopersici* er der som sædvanligt iagttaget nogle Angreb paa Stængler og Frugter.

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*), der i et Drivhus angreb Tomat og Agurk, blev standset ved at oversmøre de angrebne Steder med læsket Kalk (A. M. Danvig).

AGURKERNE har lidt meget i det kølige og fugtige Vejrlig, *Nattefrost* har skadet baade Agurker og Græskar, og Ødelæggelsen er fuldbrydet af forskellige Svampeangreb:

Rodfildtsvamp (*Hypochnus solani*), se ogsaa Juli.

Meldug (*Erysiphe cichoriacearum*) har paa Ærø delvis ødelagt 2 Skp. Ld. med Agurker (Th. Høyer).

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) har faaet Agurkplanter i Hus til at visne pludseligt; udenpaa de angrebne Stængler saas et tæt Lag af Sporer (A. Weber).

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) har anrettet Ødelæggelser i flere Huse og ogsaa paa Friland.

Rudeplet (*Cercospora melonis*) optræder ødelæggende i mange Huse, og ogsaa i nogle Tilfælde paa Friland. Butchers Spotless holder sig sund; Angrebene er værst, hvor Gartnerierne ligger tæt sammen (A. M. Danvig).

Skrumpesyge (*Macrosporium melophthorum*) har ved Aarhus næsten ødelagt Dansk Asie, og Kinesisk Slange er haardt medtaget (Kay Petersen).

BØNNER. *Storknoldet Bægersvamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*), *Bønnesyge* (*Glomerella Linde-muthiana*) og *Drueskimmel* (*Botrytis*) har ødelagt navnlig Voksbonnerne, men ogsaa paa Snittebønnerne er der mere eller mindre betydende Angreb.

ÆRTER er baade i Mark og Have almindeligt angrebet af *Meldug* (*Erysiphe communis*) og af *Ærtesyge* (*Ascochyta pisi*), der kan ødelægge Avlen helt. I andre Tilfælde er det *Slimskimmel-Fodsyge* (*Fusarium redolens* det. Lindfors) der har dræbt Planterne, ofte i stor Udstrækning.

Lyngby, 4. September 1922.

Ernst Gram.

Frugttræer. *Ørentviste* (*Forficula auricularia*) angriber ved Tystofte Frugttræerne, særlig Espaliertræer; „de kan næsten afblade de unge Skud, og naar Frugten begynder at modnes, skaaner de heller ikke dem“ (A. Feilberg).

Bladlus (vel mest *Hyalopterus pruni*) har angrebet Blommetræerne mange Steder; 1922 hører dog ikke til de værste Aar. Ogsaa Æbletræerne har været noget angrebne (*Aphis pomi*). Om begge Træer skrives fra Bornholm, at det gaar mest ud over de unge Træer, der faar deres Forlængelsesgrene stærkt krogede, ofte saa slemt, at de maa afskæres ved Basis ved Vinterbeskæringen (H. Nielsen).

Larven af *Abrikosspinderen* (*Orgyia antiqua*) er optraadt skadeligt i nogle Villahaver i Svendborg (M. Helm).

Gedehamse (*Vespa* sp.) har som sædvanlig gnavet af Pærer o. a. Frugter.

„*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) har ved Vordingborg, København og Lyngby skadet Blomme- og Æbletræerne meget; det sidste Sted har det i Forening med *Bladlus* næsten ødelagt Æbletræerne (H. Øhlens).

Frugtbuske. *Ælme* (*Schizoneura ulmi*) har i en Have ved København været saa talrigt til Stede paa Rødderne af nogle Ribbuske, „at det falder vanskeligt ikke at sætte dette Forhold i Forbindelse med den daarlige Vækst og Buskenes elendige Udseende“ (A. Ulleriks).

Skjoldlus (*Lecanium corni*?) har ved Bækkeskov skadet nogle gamle Ribbuske, selv Bladene er paa Undersiden besat med Larver (Alfr. Jensen).

Angreb af *Hindbærbillens* Larve (*Byturus tomentosus*) omtales fra Aarhus. I Modsætning til de sædvanlige Angivelser siges det, at Forpupningen ikke finder Sted i Stænglen, men ude mellem Bladene. (Kr. Findal, Kay Petersen).

Paa Solbær er de nye Knopper, der indeholder *Solbærmider* (*Eriophyes ribis*) allerede tydeligt opsvulmede (H. Øhlens).

Solsorter (*Turdus merula*) har ved Aarhus ædt alle Bærrene af Kirsebærribs men kun Halvdelen af Rød Spansk. (Kay Petersen).

Urtehaven. *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*) har ødelagt mange Jordbærplanter ved Aarhus. (Kay Petersen).

Der synes i Aar ikke at være saa betydelige Angreb af *Gulerodsfluens Larve* (*Psila rosae*) som i de foregaaende Aar.

Ørentviste (*Forficula auricularia*) optræder flere Steder i stor Mængde og angriber mange Slags Planter, særlig Kaal. I København (Landbohøjskolen) er iagttaget Gnav paa Ærtebælge; paa nogle var kun Indersidens sejge Hud tilbage.

Over *Kaalmøllarven* (*Plutella cruciferarum*) paa Blomkaal klages der fra Bækkeskov; ogsaa fra Aalborg omtales de.

Krusesyge forårsaget af *Contarinia nasturtii* har gjort megen Skade paa Sommerhvidkaal og især paa Blomkaal i Omegnen af København og ved Rønne paa Bornholm. Ved Hvidovre optraadte et Kuld Larver først i Juni, ved Kastrup først i August (A. Danvig).

Kaalfluellarver (*Chortophila brassicae*) har ødelagt en Del Kaal ved Aarhus og Holstebro. „Det synes som om Rosenkaal næst efter Blomkaal er mest hjemsøgte“. (P. O. Overgaard). I Bladribber og Hoveder af Blomkaal fra Københavns Omegn er fundet en endnu ikke identificeret *Fluelarve*, som har anrettet stor Fortræd ved sit Gnav.

Løgfluens Larve (*Hylemyia antiqua*) har skadet en 1 Td. Ld. stor Mark med Spiseløg paa Bornholm. (A. Danvig).

Agurker i Hus har ved Husum været stærkt angrebet af *Bænkebidere* (*Oniscidae*) og „Rødt Spind“ (*Tetranychus althaeae*). Ved Aarhus er enkelte Planter overbidt at *Knoporme* (*Agrotis* sp.)

Paa **Prydplanter** er bl. a. iagttaget *Aal* (*Aphelenchus olesistus*) paa *Chrysanthemum*, *Chrysanthemum-fluen* (*Phytomyza affinis*) paa *Chrysanthemum*, *Thrips* paa Begonier.

København, 4. September 1922.

Math. Thomsen.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) er i den senere Tid fundet nogle Gange her i Landet. Det er en Bladluseart, der lever paa Grene og Rødder af Æbletræer i store Kolonier, som er meget iøjnefaldende ved den hvide Voksuld, Dyrene afsondrer. Da dette Dyr er en af Æbletræernes allerværste Fjender, hvor det optræder talrigt, vil det være af stor Betydning at faa oplyst, om det muligvis skulde findes paa flere Steder her i Landet. Vi opfordrer derfor indtrængende vore Korrespondenter og andre interesserede til snarest muligt at give os Underretning om eventuel Optræden af *Blodlus* paa deres Egn, om den derved forårsagede Skade, om hvorfra Smitten antages at være kommet, samt hvilke Bekæmpelsesmidler man har anvendt.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Haveplanterne

Statens plantepatologiske Forsøg.

XLVIII. September 1922.

I de stærke *Storme* er en Mængde Frugt blæst ned, dog i mindre Grad hvor der er gode Læforhold. *Regnen* har medført at mange Blommer er revnede og derefter angrebne af forskellige Skimmelsvampe.

Forskellige Steder i Landet har et kritisk Eftersyn af de Kartoffelmarker, hvis Afgrøde var tænkt anvendt til Læggekartofler, afsløret Tilstedeværelsen af *Bladrullesyge*, *Mosaiksyge* og *Sortbensyge*; de to første Sygdomme er værst paa Øerne og i Østjylland, mens Midt- og Vestjylland lider meget under Sortbenssygens Angreb.

Pulverskurv paa Kartoffler er fundet et Sted i Aarhusegnen, paa meget vaad Jord, langs en Grøft; i Optagningstiden kendes Angrebet fra almindelig Skurv, paa at Saarene har en Bræmme af Hudlaser og i Bunden indeholder et brunt Støv af Sporer; senere kan Sygdommen ofte kun bestemmes ved mikroskopisk Undersøgelse.

Kartoffelskimmelen kom sent, men truer med at gøre en Del Fortræd paa Knoldene; hvor der er hyppet og sprøjtet er Antallet af skimlede Knolde langt mindre.

Stedvis er *Bladlus* optraadt paa Æbletræer og Larven af *Frugttræ-Bladhvepsen* paa Kirsebærtræer.

Solsorten har ved Aarhus været meget slem ved Pærer (Bergamotte Christ.) og nedfaldne Æbler.

Larven af *Gulerødsfluen* har ved Aalborg gjort megen Skade i Gulerødder.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for September Maaned 1922 indkommet 7 Beretninger, hvoraf 4 fra Øerne og 3 fra Jylland.

Frugttræer. I de stærke *Storme* 18.–20. September blæste en Mængde Frugt og Blade ned og desuden blev Træer, der stod løst i Jorden, blæst skæve. Ved Aarhus er det iagttaget, at Filippa, Lord Suffield, Echlin Seedling, Williams Favorit, Cox's Orange og Cox's Pomona har holdt godt paa Frugten, bedre end Amerikansk Konge, Arreskov Graasten, Belle de Boskoop og Boiken; Læ, Modenhed, Grenbygning og Frugtstilkens Styrke har alle Indflydelse paa, hvor godt Frugten sidder fast (Kay Petersen).

Æbleskurv (*Venturia dentritica*) angriber ved Tystofte særlig Cellini, Citron, Graasten og Gul Belle fleur, medens Bismarck, Codlin Springgrove, Hawthornden og Maglemer er svagt angrebne og Signe Tillisch er helt skurvfri (A. Feilberg).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) er ved Blangsted iagttaget paa Graapære; paa et gammelt Træ var ca. 5 pCt. ødelagt (N. Esbjerg).

Flueplet (*Leptothyrium pomi*), en ganske overfladisk Beskadigelse, er fundet paa Æbler ved Lyngby.

Regnen har medført at mange Blommer er revnede og derefter angrebne af Skimmelsvampe.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) har i det fugtige Vejr – sammen med andre Skimmelsvampe – ødelagt en Del Blommer.

Frugtbuske. *Hindbær-Stængelsyge* (*Didymella applanata*) var ved Hadsund saa ondartet, at et Parti maa ryddes (O. Hein).

Køkkenurter. *Storknoldet Bægersvamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*) har ved Lyngby angrebet enkelte Hoveder af Brunsviger Hvidkaal stærkt (H. Øhlens).

Hvidrust (*Cystopus candidus*) iagttoges i August og September flere Steder i betydelig Grad paa Peberrod, samt paa Blomkaal til Frø; paa Peberrod har Angrebet været ledsaget af *Korsblomstskimmel* (*Pero-nospora parasitica*) (H. Gram, A. M. Danvig).

Tomaterne har lidt en Del af *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*). Ved Lyngby er der godt Udslag for Sprojtning med 1 pCt og endnu bedre med 2 pCt. Bordeauxvædske (H. Øhlens).

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) er ved Aarhus og Lyngby iagttaget paa Frilandstomater samt i Hus ved Lyngby. De angrebne Planter visner og Stænglen raadner ofte nær Jorden; Karstrængene bliver mørke og lægges Plantedelene i fugtigt Kammer, bryder Kransskimmelen frem.

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) har ved Tystofte ødelagt Netmeloner saa stærkt at Frugterne kunde være helt fyldt med Hvileknolde (A. Feilberg).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) har ved Aalborg angrebet Non plus ultra meget stærkt, medens Erfurter og Prager er yderst lidt anrebne. (O. Hein).

Af *Sellerirust* (*Puccinia apii*) findes betydelige Angreb almindeligt ved Aarhus (Kay Petersen).

Lyngby, 9. Oktober 1922.

Ernst Gram.

Frugttræer. *Bladlus* (*Aphis pomi*) har paa Æbletræer ved Aarhus begyndt et nyt Angreb, der gaar ud over de 5–6 yngste Blade paa Skudspidserne (Kay Petersen).

Larver af *Frugttræ-Bladhvepsen* (*Eriocampoides limacina*) har ved Hadsund været meget slemme ved Kirsebærtræerne, hvis Blade de næsten fuldstændigt har skeletteret (O. Hein).

Solsorten (*Turdus merula*) har ved Aarhus hakket dybe Huller i de nedfaldne Æbler. Samme Sted gaar det ud over Pærerne, Bergamotte Christ., medens de øvrige Sorter, der ikke er i Modning, ikke angribes. Enten trækker de de modne Pærer ned og æder indtil Halvdelen af dem eller, hvad der er det almindeligste, hakker mere eller mindre i dem. Paa denne Maade ødelægges de omtrent en Snes Pærer dagligt (Kay Petersen).

Urtehaven. Larven af *Gulerodsfluen* (*Psila rosae*) har ved Aalborg optraadt meget ondartet: mange store Gulerødder er fuldstændig ubrugelige (O. Hein).

Agersneglen (*Agriolimax agrestis*) har ved Aarhus udhulet ca. 2 pCt. af Kartoffelknoldene (Juli); samme Sted optræder der *Tusindben* i Knoldene, men fortrinsvis i dem, Sneglene først har udhulet (Kay Petersen).

Ved Holbæk er der iagttaget stærkt Angreb af *Blærefødder* (Thrips) paa Cineraria.

København, d. 5. Oktober 1922.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter
over
Sygdomme hos Haveplanterne
fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

IL. Oktober 1922.

Paa Æbler er *Flueplet* — en lille Svamp der sætter talrige sorte Pletter i Skallen — fundet paa de samme Sorter der angribes af Skurv, samt paa Springgrove Codlin.

Et ufuldstændigt Stadium af *Kræftsvampen* har angrebet lagrede Pærer; ud fra et almindeligt Skurvsaar breder der sig hurtigt en Raadplet og paa denne fremkommer Sporehobene, som en hvidlaadden, senere graaligt, til sidst brun *Slimskimmel* (*Fusarium Wilkommii*).

Larven af *Frugttræ-Bladhvepsen* har ved Aalborg skeletteret Bladene særlig paa Pære- og Kirsebærtræer.

Stedvis har *Myrer* ødelagt Jordbærstykker ved at underminere dem, *Løgfluelarver* Løg og Porrer, *Snegle* Kartoffler og *Mus* Rødbeder og Selleri.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Oktober Maaned 1922 indkommet 5 Beretninger, hvoraf 3 fra Jylland og 2 fra Øerne.

Frugttræer. Af Skovfogedæble er der fra Midt- og SV-Jylland indsendt Prøver med en Beskadigelse, der tilskrives *Frostskade* paa de unge Frugter: sejge, korkagtige Pletter eller Bælter midt paa Frugten.

For Pærernes Vedkommende klages der over, at Eftermodningen udeblev (Seigneur, Clara Frijs) og over enkelte Tilfælde af Stendannelse i Molktepærer. Ogsaa paa Pærer er der fundet Beskadigelser, der tyder paa *Nattefrost* i Forsommeren.

Flueplet (*Leptothyrium pomi*) angriber ved Tystofte Springgrove Codlin samt de for Skurv sædvanligt modtagelige Sorter; Cellini, Gul Bellefleur og Maglemer er nemlig stærkt angrebne, Bismarck, Cox's Pomona og Ildrød Pigeon mindre angrebne og Belle de Boskoop, Bramley Seedling, Dronning Louise og Hawthornden ubetydeligt eller slet ikke angrebne (A. Feilberg).

Fusarium Wilkommii, et ufuldstændigt Stadium af *Frugttræernes Kræftsvamp* (*Nectria galligena*) har i Lyngby angrebet en Del lagrede Pærer; Raaddet breder sig ofte fra en Skurvplet og tager hurtigt til (A. Weber).

Vildlingsvamp (*Fabraea maculata*) fandtes i en Planteskole nær København.

Køkkenurter. *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) har ved Aarhus angrebet Amager Hvidkaal svagt. Tomater, der stod paa en stærkt kvælstofgødet Rabat, blev ondartet angrebet af *Ascochyta lycopersici*, baade paa Stængler og Frugter (Jægerspris).

Kartofler. *Bladrullesyge* har i Sorten Main crop ikke været til at erkende i Sommerens Løb, men ved Optagningen havde 1 % af Planterne Læggeknolden bevaret, mens Udbyttet af disse Planter var yderst magert (Kay Petersen).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) optræder i Aar meget mildt; i et Sortsforsøg var King Edward, Richters Imperator og Juli mindst angrebne, Magnum Bonum mere og Up to date stærkest skurv (Hartvig Larsen).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) angriber for Knoldenes Vedkommende særlig Up to date og Richters Imperator. Ved Aalborg kunde indtil 60 % af Knoldene være angrebne (O. Hein), ved Aarhus var af Knoldene af Main crop kun 1 % angrebet (Kay Petersen).

Rodfildsvampen (*Hypochnus solani*) synes ikke i paafaldende Grad at have sat Hvilelegemer paa Knoldene.

Lyngby, 7. November 1922.

Ernst Gram.

Frugttræer. Paa Kirsebær- og Pæretæer og i mindre Grad nogle andre Træer ved Aalborg er Bladene skeletteret af Larven af *Frugttræ-Bladhvepsen* (*Eriocampoides limacina*). I en Planteskole er Angrebet meget stærkt paa en Række Grev Molkte Pærer, medens næste Række, Clapps Favorite, som kun stod 1 m fjernet herfra slet ikke var rørt (O. Hein).

Larven af *Æble-Vikleren* (*Carpocapsa pomonella*) var endnu d. 17/10 ved Aarhus til Stede i Æbler, Belle de Boskoop (Kay Petersen).

Frugtbuske. Ved Tylstrup har *Fuglene* været paa Færde i Ribsbuskene og afpillet Knopperne. Ved Rungsted er der ret ondartet Angreb i Hasselnødder af *Nødde-Snudebillens* Larve (*Balaninus nucum*), dog muligvis lidt mindre end i 1921, rimeligvis paa Grund af den strænge Vinter, hvor Jorden i Rungsted var frosset i 1 m's Dybde (E. Erichsen).

Urtehaven. Smaa, sorte *Myrer* har ved Jernved gjort megen Skade ved at underminere Planterødderne; flere Steder er Jordbærestykker næsten helt ødelagt herved. Oversprøjtning med Petroleum er forsøgt; det bevirkede imidlertid kun, at Myrerne flyttede nogle Dage for saa atter at vende tilbage (P. Nygaard).

I Begyndelsen af Maaneden iagttoges der ved Aarhus lidt Gnav paa Grønkaal af *Kaalorme* (*Pieris brassicae*) (Kay Petersen).

Løgfluellarven (*Hylemyia antiqua*) har ved Jernved været paa Færde i Løg, der de allerfleste Steder som Følge heraf er meget smaa, og har ved Aabybro ødelagt mange Porrer. Meget tykke Porrer var helt for-tærede i Rodskiven og ca. 4 cm op i „Skafterne“ (O. Hein). Om Larven af *Gulerodsfluen* (*Psila rosae*) skrives der fra Tystofte, at Angreb hører til Sjældenhederne (A. Feilberg). Paa Nybrogaard er der iagttaget Angreb af *Selleri-Minérfluen* (*Acidia heraclei*).

Ved Rungsted var der i Slutningen af Maaneden ret stærkt Angreb af *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) i de tidlige gule Kartofler, medens de tidlige røde tilsyneladende var ubeskadigede.

Mus er ved Tystofte som sædvanligt hen paa Efteraaret slemme i Haven; det er særlig Røbeder og Selleri, det er gaaet ud over.

København, d. 3. November 1922.

Sofie Røstrup.

